

WYDAWNICTWA M. ARCTA

NOWOŚCI DLA SZKOŁY POWSZECHNEJ

Chodak E. MOJA PIERWSZA KSIĄŻECZKA. Elementarz, oparty na zasadach synkretyzmu. Z obrazkami W. Romeykówny	— —
Chołoniewska K. GOSPODARSTWO DOMOWE I KUCHNIA RACJONALNA. Podręcznik dla szkół powszechnych i gospodarczych	5 —
Czystowski J. i Kowalewski M. ĆWICZENIA SAMODZIELNE Z FIZYKI. Dla uczniów kl. VI szkół powszechnych. Zt. I. Ćwiczenia wstępne	— 90
— Zt. II. Ciepło	1 20
ZASADY PISOWNI POLSKIEJ ze słowniczkiem ortograficznym. Wyd. III poprawione i uzupełnione, podług wskazówek M. W. R. i O. P.	1 80
Konopnicka M. i Noskowski Z. ŚPIEWNIK DLA DZIECI. Wybór pieśni na 3 i 4 głosy, ułożył Karol Hławiczka	2 40
Mścisz M. GEOGRAFJA. Podręcznik dla kl. IV szkół powszechnych. Z rysunkami i mapami	3 —
— GEOGRAFJA dla kl. V szkół powsz. Z rysunkami i mapami	— —

WYDAWNICTWA DAWNIEJSZE.

Dyakowski B. PRZYRODA dla oddziału IV szkół powszechnych. Ze 170 rycinami. Wyd. IX	2 60
— PRZYRODA dla oddziału V. Ze 158 ryc. Wyd. VIII	3 —
Galle H. i Radwanowa H. NASZA KSIĄŻKA. Wypisy dla szkół powszechnych z ćwiczeniami. Na oddział II, z 40 rys. Wyd. XII	2 60
— Na oddz. III z 56 rys. Wyd. XII	3 80
— Na oddz. IV z 50 rys. Wyd. VI, zmienione	3 80
— Na oddz. V z 40 rys. Wyd. IV	4 —
Karpowicz St. NASZ ŚWIAT. Pierwsza książka do czytania po elementarzu. Oddz. II szkoły pow. Wydanie XIV, z 41 rysunkami	2 60
— Druga książka. Oddz. III. Wyd. X, z 36 rys.	2 80
— Trzecia książka do czytania. Oddz. IV. Wyd. VIII, z 27 rys.	4 —
Łaganowski St. GEOGRAFJA. Część wstępna. Krajoznawstwo. Dla IV oddziału szkoły powszechniej i I klasy gimnazjum. Wyd. III, z rys.	2 60
— Część I. Ogólna. Wyd. V, z 73 ryc.	1 —
Szober St. GRAMATYKA POLSKA w ćwiczeniach. Cz. I na oddz. III szkół powszechnych. Wyd. XVIII	— 90
— Cz. II na oddz. IV. Wyd. XV	1 40
— Cz. III na oddz. V. Wyd. XV	1 50
— Cz. IV na oddz. IV. Wyd. XIV	1 20

KSIĄŻKI DLA NAUCZYCIELA.

Chodak E. DYDAKTYKA I METODYKA JĘZYKA POLSKIEGO. Część I, pierwszy rok nauczania	— —
Claparède E. SZKOŁA NA MIARĘ. Studium pedagogiczne, przełożył dr. Z. Ziemiński. Wyd. II	1 80
Green G. H. PSYCHANALIZA W SZKOLE. Z ang. przełożył dr. Z. Ziemiński. Wyd. II	— —
Mścisz M. ZARYS METODYKI GEOGRAFJI. Podręcznik dla geografów-nauczycieli w szkołach średnich i powszechnych oraz dla wyższych kursów nauczycielskich	11 —
Szober St. i Nowicki W. ĆWICZENIA JĘZYKOWE. Gramatyka, styl i pisownia w szkole powszechniej. Cz. I. Drugi rok nauczania. Książka nauczyciela	3 —

Prenumerata roczna zł. 6, półroczna zł. 3. Numer pojedynczy 60 gr.
Konto P.K.O. 30.617. Adres Redakcji i Administracji: Lublin, Kuratorium Szkolne.

DRUKARNIWA PAŃSTWOWA LUBLIN.

Rok II.

Nr. 10 (22).

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LUBELSKIEGO

Lublin, Październik 1930 r.

TREŚĆ.

Część urzędowa.

A. (Zarządzenia ogólne).

Pozycja.	Str.
115. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 25/IX. 1930 r. Nr. O.-22088/30 do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych i Państw. Wyższ. Kursu Naucz. w Lublinie w Okręgu w sprawie zbiórki na budowę kolonji inwalidzkiej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Gólotczyźnie	245
116. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 8/IX. 1930 r. Nr. O.-16115/30 do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i ochroniarskich, szkół zawodowych i Państw. Wyższ. Kursu Naucz. w Lublinie w Okręgu w sprawie zwrotu opłat szkolnych w roku szkolnym 1930/31	246
117. Odpis Okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 9 lipca 1930 r. L. D. VII.-1080/30 w sprawie podawania daty wystawienia w pokwitowaniach kasowych i innych dokumentach	247
118. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wszystkich władz i urzędów podległych Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych pobierających zaopatrzenie emerytalne	247
119. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 25/IX. 1930 r. Nr. O.-23258/30 do P. P. Inspektorów Szkolnych, Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczyc. i ochroniarskich szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursu Naucz. i Państwowego Pedagogjum w Lublinie w Okręgu w sprawie „Miesiąca Pomorza”	248

120. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 30/IX. 1930 r. Nr. O.-23770/30 do P. P. Inspektorów Szkolnych, Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i ochraniarskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursu Naucz. i Państwowego Pedagogjum w Lublinie w Okręgu w sprawie loterii organizowanej przez Ligę Morską i Rzeczną 249
121. Odpis okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 9 września 1930 r. Nr. I. R. - 8453/30 w sprawie podwyższenia norm dla usprawiedliwienia drobnych wydatków 249
122. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 30/IX. 1930 r. do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcji seminarjów nauczycielskich i Państw. Pedagogjum w Okręgu w sprawie nauczania śpiewu 250
- B. (Szkolnictwo powszechne).**
123. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 4/IX. 1930 r. Nr. I. - 18030/30 do Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu w sprawie zaliczenia czasu spędzonego w służbie nauczycielskiej przed przerwą 252
- C. (Seminarja Nauczycielskie).**
124. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 11/IX. 1930 r. Nr. I-KN. 20843/30 do Dyrekcji państwowych zakładów kształcenia nauczycieli w Okręgu w sprawie potwierdzenia odbioru czasopisma „Parametr” 252
125. Ruch służbowy Kuratorjum Okręgu Szkolnego 253
126. Komunikaty 264
127. **Część nieurzędowa.**
- Bolesław Kaczorowski — Jeszcze w sprawie „Cichych zajęć” 269
- Centralna biblioteka K. O. S. L. 274
- Biblioteka geograficzno-dydaktyczna 275
- Książki nadesłane 275
- Ważne dla Kierowników i Reżyserów Teatrów Ludowych 276
- Wezwanie do składek na budowę floty morskiej 277
- Komunikat Floty Narodowej 278

DRUKARNIA PAŃSTWOWA W LUBLINIE

PLAC LITEWSKI 3. TELEFON 2-98.

POSIADA NA SKŁADZIE DZIENNIKI LEKCYJNE DLA SZKÓŁ Powszechnych
 PLANY PODZIAŁU GODZIN, ARKUSZE KSIĘGI GŁÓWNEJ, METRYKI SZKOLNE
 ORAZ DRUKI DLA DOZORÓW SZKOLNYCH.

A. (Zarządzenia ogólne).

115.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 25.IX. 1930 r. Nr. O.-22088/30

do P. P. Inspektorów Szkolnych, Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych i Państw. Wyższ. Kursu Naucz. w Lublinie w okręgu

w sprawie zbiórki na budowę kolonji inwalidzkiej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Gołotczyźnie.

Obok bohaterskiego czynu na polu bitwy, obok bohaterskiej śmierci od kuli, istnieje jeszcze jedno bohaterstwo, którego Ojczyzna wymaga od żołnierza — to *bohaterstwo cierpienia*.

Tam, gdzie kończy się wrzawa i tumult walki, gdzie zjawiają się nosze sanitariusza i gdzie na pierwszym punkcie opatrunkowym rozlega się pierwszy jęk rannego — tam rozpoczyna się męczeńska droga bohaterów cierpienia.

I oto bujna, w samym rozkwicie znajdująca się młodość zмага się teraz z doznaną krzywdą, zanim się z tą krzywdą pogodzi.

I tu właśnie, do tego pogodzenia się z losem, potrzebne jest *bohaterstwo*.

Czy jednak istotnie bez nadziei już, bez jednego promienia słońca, bez jednego uśmiechu ma być życie inwalidy wojennego?...

Niel I ten męczennik, skazany na dożywotną galerę cierpienia, może i powinien mieć chwile, kiedy o cierpieniu swoim zapomina i czuje się powróconym pełnemu życiu na nowo. Cóż może mu dać zapomnienie?

Nic innego tylko odczucie tych węzłów, które łączą go ze społeczeństwem, świadomość, że to społeczeństwo, ten szeroki ogół obywatelski, w którego obronie, jako żołnierz Rzeczypospolitej, stawał on w bitwie i któremu złożył w ofierze swoją krew, wytoczoną z rany i swoje cierpienie — wie o nim i pamięta o nim, że oto czyjaś myśl troskliwa czuwa nad nim opiekuńczo, że ten szpital czy ten przytułek nie jest zamkniętym domem karnym, odgrodzonym od życia, ale żywą instytucją społeczną, przez którą nieustannie przepływa fala życia, że to tych, którzy pozbawieni wzroku, nie widzą, pozbawieni rąk, nic ująć nie mogą, pozbawieni nóg, jednego kroku stąpić bez pomocy nie zdołają — przyjdą dobrzy ludzie, którzy im oczy, ręce i nogi zastąpią, którzy posłuszni wielkiemu nakazowi miłości i miłosierdzia, zdobędą dla nich wszystko, czem nauka współczesna rozporządza, aby im życie ułatwić, aby uczynić ich zdolnymi do pracy i do tej wielkiej pocieszycielki jaką ona jest, dopuścić jak najliczniejszą ich rzeszę.

Dziś mamy po wojnie rzeszę sierot małoletnich, za kilka lat będzie ich pewnie o połowę mniej. Dla sierot wojennych, wogóle dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej nie należy przeznaczać-li tylko jałmużny utrzymania, jałmużny pracy wychowawców. Za to, że brak im domu, miłości lub opieki matki, rady i obowiązków ojca, dajmy im środowisko

zawodowó-wychowawcze, odciążmy tym czynem i tak nędzny żywot bohatera cierpienia — inwalidy wojennego.

Istnieją u nas Ci wskrzesiciele czynu niesienia pomocy ofiarom wojny, często w części wyświadcanych dobrodziejstw schodzący ze świata. Do tych wskrzesicieli przykładowego czynu rzesza inwalidzka zaliczyć może w pierwszym rzędzie ś. p. Aleksandrę z Sędzimirów Bąkowską, dzięki której Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej otrzymał darowiznę w postaci części majątku „Gołotczyzna” pow. ciechanowskiego, o powierzchni 42 morgi.

Ofiarodawczyni postawiła w akcie darowizny warunek, że Związek ten obowiązany jest wybudować na tym terenie warsztaty pracy dla inwalidów wojennych i pozostałych po nich rodzin.

Celem zrealizowania warunków ofiarodawczyni, Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej powołał specjalny Komitet, który dla powiększenia funduszu na dokończenie omawianej akcji wydał odpowiednie znaczki 20-to, 50-cio groszowe i 1-no złotowe, celem rozprzedaży wśród ofiarodawców.

Ze względu na doniosły cel, jaką jest opieka nad inwalidami i sierotami po poległych, apeluję gorąco do P. P. Dyrektorów, Inspektorów Szkolnych oraz ogółu Nauczycielstwa do poparcia tej akcji przez nabycie znaczków, które dodatkowo zostaną rozesłane.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. Eustachy Nowicki.*

116.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 8/IX. 1930 r. Nr. O.-16115/30

do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcyj państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i ochroniarskich, szkół zawodowych i Państw. Wyższ. Kursu Naucz. w Lublinie w Okręgu

w sprawie zwrotu opłat szkolnych w roku szkolnym 1930/31.

Opierając się na piśmie Pana Prezesa Rady Ministrów z dn. 31 maja 1930 r. Nr. 9109/30, Pan Minister W. R. i O. P. pismem z dnia 23 czerwca 1930 r. Nr. I. Prez.-4320/30 zawiadomił, że na okres roku szkolnego 1930/31 funkcjonariusze państwowi zwolnieni będą od obowiązku przedstawiania zaświadczeń o braku wolnych miejsc w szkołach państwowych we wszystkich Okręgach Szkolnych.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. E. Nowicki.*

246

117.

MINISTERSTWO SKARBU

—o—

do L. D. VII.-1080/30

W sprawie podawania daty wystawienia w pokwitowaniach kasowych i innych dokumentach.

O d p i s.

Warszawa, dnia 9 lipca 1930 r.

Do wszystkich władz centralnych.

W ustępie drugim okólnika tutejszego z dnia 16 czerwca 1930 r. L. D. VII. - 1080/2/30 po słowach „w pokwitowaniach kasowych” opuszczono przy sporządzaniu czystopisu słowa „i wszelkich innych dokumentach kasowych”.

Za Naczelnika Wydziału
(—) *J. Bróż*
Radca Ministerjalny.

KURATORJUM

Okręgu Szkolnego Lubelskiego

Nr. O. - 21636/30

Dnia 25 września 1930 r.

P. P. Inspektorom szkolnym, Dyrekcjom państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczyc., szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursowi Nauczyc. i Państwowemu Pedagogjum w Lublinie w Okręgu

do wiadomości w ślad tut. okólnika z dnia 29.VII. 1930 roku Nr. O.-16126/30 (Dz. Urz. Kuratorjum Nr. 7/8, poz. 91).

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. E. Nowicki.*

118.

O K Ó L N I K

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wszystkich władz i urzędów podległych Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych, pobierających zaopatrzenie emerytalne.

Opierając się na wyjaśnieniu Ministerstwa Skarbu, udzielonem w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów Ministerstwu Spraw Wojskowych pismem z dnia 25 lipca 1930 r. L. D. III. 1864/I, podaję do wiadomości i stosowania co następuje:

247

Uchylenie art. 25 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 6, poz. 46) artykułem 2 ustawy z dnia 23 marca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 234) pociąga za sobą ten skutek, że pobieranie emerytury na zasadzie ustawy emerytalnej nie wywiera żadnego wpływu na wynagrodzenie umowne, pobierane przez emeryta jako pracownika kontraktowego na zasadzie zawartej z nim umowy służbowej.

O ile zatem wynagrodzenie umowne zostało określone w sposób podany w okólniku Prezydium Rady Ministrów z dnia 3 września 1924 r. L. 10769, t. j. według jakiejś grupy uposażenia funkcjonariuszów państwowych, należy to wynagrodzenie obliczać tak, jak gdyby pracownik nie pobierał emerytury. Należy zatem wliczać także dodatek regulacyjny, który zresztą stanowi integralną część tabeli uposażeniowej, należy również przyznać dodatki ekonomiczne, o ile tylko zachodzą warunki, określone w art. 4 ustawy uposażeniowej, t. j. o ile dany członek rodziny pozostaje na utrzymaniu pracownika kontraktowego. Okoliczność, że dany pracownik już w emeryturze pobiera należny mu np. dodatek ekonomiczny na żonę, nie oznacza bynajmniej, że żona tem samem przestała już być na jego utrzymaniu.

Warszawa, dnia 1 sierpnia 1930 r. (Nr. I. Prez. 5248/30).

Za Ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) *F. Potocki*,
Dyrektor Departamentu.

119.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 23/IX. 1930 r. Nr. O.-23258/30

do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcyj państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i ochroniarskich szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursu Naucz. i Państwowego Pedagogjum w Lublinie w Okręgu

w sprawie „Miesiąca Pomorza”.

Związek Obrony Kresów Zachodnich organizuje w październiku b. r. „Miesiąc Pomorza”.

W związku z powyższem zechcą P. P. Inspektorowie Szkolni oraz Dyrektorzy zakładów naukowych, w nagłówku wymienionych, zalecić nauczycielstwu współdziałanie z wymienioną akcją.

W szczególności zalecam urządzenie w miesiącu październiku b. r. pogadank o Pomorzu i jego znaczeniu dla Polski, oraz zwiędzanie filmu „Pomorze”, który będzie wyświetlany przez Z. O. K. Z. na terenie całej Rzeczypospolitej w miesiącu październiku 1930 r. Jest rzeczą wskazaną, by w szkołach średnich pogadanki wspomniane były opracowywane i wygłaszane przez uczniów klas wyższych.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki*.

120.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 30/IX. 1930 r. Nr. O.-23770/30

do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcyj państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i ochroniarskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursu Naucz. i Państwowego Pedagogjum w Lublinie w Okręgu

w sprawie loterii organizowanej przez Ligę Morską i Rzeczną.

W związku z wzmogoną propagandą antypolską Niemiec zdążającą do rewizji granic na Wschodzie i odebrania Polsce t. zw. korytarza Pomorskiego, Liga Morska i Rzeczną przystępuje do akcji, mającej na celu przeciwstawienie zakusom niemieckim skonsolidowanej woli całego społeczeństwa polskiego. Na prowadzenie powyższej akcji potrzebne są fundusze, które mają być zebrane drogą zorganizowania wielkiej loterii fantowej za zezwoleniem Generalnej Dyrekcyj Loterji Państwowej. Pierwsza emisja loterji zawierać będzie jeden milion losów po 2 złote, przyczem fanty, w ilości 50.000 sztuk przedstawiają wartość 400.000 zł.

W związku z wielkim celem na jaki jest przeznaczony dochód z loterji fantowej, Kuratorjum na mocy upoważnienia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 20.IX 1930 r. Nr. I. Prez. 6164/30, poleca P. P. Inspektorom Szkolnym oraz Dyrekcjom zakładów naukowych zwrócić uwagę nauczycielstwu i młodzieży szkolnej na to przedsięwzięcie, zasługujące bezwzględnie na poparcie.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki*.

121.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

—o—

Warszawa

Dnia 9 września 1930 roku

Nr. I. R.-8453/30.

Podwyższenie norm dla usprawiedliwienia drobnych wydatków.

Na podstawie zezwolenia Ministerstwa Skarbu z dnia 22 lipca 1930 roku Nr. D. VII.-791/2/30, wydanego w porozumieniu z N. I. K., Ministerstwo podwyższa do zł. 50 (pięćdziesięciu) przewidzianą w zarządzeniu z dnia 26 sierpnia 1924 roku Nr. 7139/24F. normę dla usprawiedliwienia drobnych wydatków przy zakupach zwierzęcych obiektów doświadczalnych i pożywienia dla zwierząt klinicznych oraz produktów spożywczych dla klinik i internatów bez formalnego rachunku.

Wykaz, zawierający wyszczególnienie powyższych, nieusprawiedliwionych oryginalnymi rachunkami wydatków, podpisany przez osobę, która dokonała zakupu, winien być, zgodnie z ustępem ostatnim § 55 Przepisów

O d p i s.

rach. kas. w brzmieniu ustalonym zarządzeniem z dnia 17 września 1929 LDVII 1083/2 (pismo Ministerstwa W.R. i O.P. z 31.XI 1929 Nr. I R.-11574/29), poświadczony przez naczelnika urzędu oraz zawierając następujące szczegóły: 1) imię i nazwisko lub określenie osoby otrzymującej należność (np. handlarz), 2) tytuł wydatku, 3) kwota wypłacona, 4) powód nieprzedstawienia rachunku.

Od firm handlowych należy zawsze żądać rachunków.

Zasady zarządzenia z dnia 26 sierpnia 1924 r. Nr. 7139/24F. winny być nadal stosowane do wydatków niewymienionych w ustępie początkowym niniejszego zarządzenia.

Naczelnik Wydziału
(—) A. Nowak.

KURATORJUM
Okręgu Szkolnego Lubelskiego
Nr. O. - 2377130.

dnia 30 września 1930 r.

P. P. Inspektorom szkolnym, Dyrekcjom państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursowi Naucz. i Państwowemu Pedagogjum w Lublinie w Okręgu

do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) Dr. E. Nowicki.

122.

OKÓLNİK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 30 września 1930 r. Nr. 24153/30.

do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcji seminarjów nauczycielskich i Państw. Pedagogjum w Okręgu

w sprawie nauczania śpiewu.

Stanowisko śpiewu jako przedmiotu nauczania i środka wychowawczego w szkole powszechnej, winno ulec w bieżącym roku szkolnym dalszej zmianie na lepsze.

Zmiana ta wyrazi się w dostarczaniu szkole potrzebnych nauczycieli i wykorzystaniu dla nauczania śpiewu muzykalniejszych jednostek z pośród nauczycielstwa, w stwarzaniu i pilnym przestrzeganiu poziomu naukowego w poszczególnych oddziałach, który winien się stale podnosić w miarę lat nauczania i odpowiadać wymaganiom programu ministerjalnego. Zmiana

250

ta ujawni się też przez zaopatrywanie szkoły w środki naukowe (śpiewniki, instrumenty muzyczne), przez organizowanie chórów szkolnych, oraz prowadzenie akcji dokształcania nauczycielstwa drogą konferencyj rejonowych i kursów. W tym celu wykorzystać należy w większym niż dotąd stopniu okręgowego instruktora nauczania śpiewu.

Przy nauczaniu śpiewu i jego kontroli zwrócić należy szczególną uwagę na następujące momenty: 1) każdy oddział winien posiadać obfity i stosowny repertuar pieśni, a sposób ich wykonania winien odpowiadać pewnym estetycznym wymaganiom i być przede wszystkim wyrazem szczerego nastroju dziatwy tak w klasie jak i poza nią. Tak często spotykane oddziały, których cały poziom nauki polega na niewybrednym odśpiewaniu kilku pospolitych piosenek, świadczy często o zupełnym braku pracy nad tym przedmiotem ze strony nauczyciela. 2) Nauczyciel winien wiedzieć w jakiej tonacji śpiewa pieśń z dziatwą, poddać odpowiedni ton przed jej zaczęciem, a w czasie śpiewu prowadzić pieśń dyrygowaniem, wpływając w ten sposób na tempo i dynamikę. 3) W dzienniku lekcyjnym, obok określenia celu lekcji, podać należy szczegóły przetwarzanego materiału naukowego, w przeciwnym bowiem razie cel zapisywania jest chybiony, gdyż wyrażenie „ćwiczenia rytmiczne, słuchowe” i t. p. nie są dostatecznym ujęciem celu. 4) Począwszy od drugiego oddziału włącznie winna młodzież posiadać zeszyty nutowe dla ćwiczeń piśmiennych, których przeglądanie i poprawianie jest obowiązkiem nauczyciela. 5) Przy normalnych warunkach nauki już od oddziału IV-go, ewentualnie III-go winna młodzież posiadać czytanki muzyczne, które dają możliwość uzyskania wprawy w czytaniu głosem pisma nutowego i zaznajamiają z muzyczną literaturą wokalną. 6) Pożądane jest posługiwanie się na lekcji śpiewu instrumentem muzycznym, a w braku jego, stroikiem. 7) Nie należy wyznaczać lekcji śpiewu bezpośrednio po gimnastyce. 8) Dążyć należy do utworzenia chóru międzyklasowego w każdej szkole powszechnej wyżej zorganizowanej i szkole ćwiczeń. 9) Każdy nauczyciel, uczący w niższych oddziałach, winien być przygotowany naukowo i metodycznie do udzielania śpiewu w swojej klasie. Stąd pożądanym jest, ażeby przynajmniej do III-go oddziału włącznie uczyli tego przedmiotu w sposób należyty nauczyciele klasowi, gdyż mają oni najwięcej danych do osiągnięcia tych celów w całokształcie swej pracy, jakim ten przedmiot służy. 10) Zakłady kształcenia nauczycieli winny zwracać baczną uwagę na lepsze naukowe i metodyczne przygotowanie abiturjentów seminarjalnych, również i do nauczania śpiewu zaznajamiając ich także z treścią przepisów organizujących.

Zechcą Panowie Inspektorzy i Dyrekcje dołożyć nadal potrzebnych starań dla zrealizowania powyższych zamierzeń Kuratorjum.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) Dr. E. Nowicki.

251

B. (Szkolnictwo powszechne).

123.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 4.IX. 1930 r. Nr. I.-18030/30

do Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu

w sprawie zaliczenia czasu spędzonego w służbie nauczycielskiej przed przerwą.

Reskryptem z dnia 18 lipca 1930 r. Nr. II. 15053/30 wyjaśniło Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, iż wobec tego, że art. 15 i 148 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 47, poz. 462) normuje sprawę zaliczenia do służby nauczycielskiej czasu państwowej polskiej służby nauczycielskiej przed przerwą, należy również w wypadku, jeżeli nauczyciel publicznej szkoły powszechnej miał przerwę w służbie przed dniem 1 października 1923 r., t. j. przed wejściem w życie ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska (Dz. Ust. R. P. Nr. 116, poz. 924), występować do Ministerstwa z wnioskiem o zaliczenie czasu służby przed przerwą na podstawie powołanych wyżej artykułów ustawy z dnia 1 lipca 1926 roku.

Powyższe podaję do wiadomości i stosowania.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. Eustachy Nowicki.*

C. (Seminarja Nauczycielskie).

124.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 11.IX. 1930 r. Nr. I-KN. 20843/30

do Dyrekcji państwowych zakładów kształcenia nauczycieli w Okręgu

w sprawie potwierdzenia odbioru czasopisma „Parametr”.

Na skutek reklamacji zgłoszonej w Ministerstwie W. R. i O. P. przez Administrację czasopisma „Parametr” z powodu nieterminowego nadsyłania pokwitowań z odbioru tego czasopisma, polecam Panom Dyrektorom (Kierownikom) osobiście dopilnować, by a) wszystkie zaległe pokwitowania zostały niezwłocznie przesłane Administracji wydawnictwa „Parametr” (Poznań, Aleje Marcinkowskiego 22), b) przesyłanie pokwitowań z odbioru każdego zeszytu wymienionego czasopisma uskuteczniane było w przyśpieszonej odwrotnej poczcie.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. Eustachy Nowicki.*

125.

RUCH SŁUŻBOWY

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

Gimnazja państwowe.

Kurator Okręgu Szkolnego mianował z dniem 1 września 1930 r.:

- 1) *Stanisława Klimczyka*, tymcz. naucz. gimn. państw. im. J. I. Kraszewskiego w Białej Podlaskiej. (Nr. II. 16802/30 z dn. 20 VIII. 1930 r.).
- 2) *Józefa Klinghoffera*, tymczasowym naucz. gimn. państw. im. B. Głowackiego w Tomaszowie Lubelskim. (Nr. II. 19088/30 z dnia 14 VIII. 1930 r.).
- 3) *Czesławę Dewechy*, tymcz. nauczyc. gimn. państw. im. Ks. A. Czartoryskiego w Puławach. (Nr. II. 20489/30 z dnia 16 VIII. 1930 r.).
- 4) *Ks. Aleksandra Miszczuka*, etatowym prefektem gimn. państw. im. Wł. Jagiełły w Krasnymstawie. (Nr. II. 19984/30 z dnia 3 IX. 1930 r.).
- 5) *Zofję Bedowską*, tymczasową nauczycielką gimn. państw. im. E. Plater w Białej Podlaskiej (Nr. II. 21723/30 z dnia 8 IX. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego powierzył z dniem 1 września 1930 r.:

- 1) *Jadwidze Firewiczowej*, nauczyc. gimn. państw. im. J. Zamojskiego w Lublinie, pełnienie obowiązków przełożonej gimn. państw. im. Unji Lubelskiej w Lublinie. (Nr. II. 20760/30 z dnia 30. VIII. 1930 r.).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przeniósł:

- 1) *Alfreda Romanowicza*, dyrektora gimnazjum państw. im. H. Kołłątaja w Krotośnie, na równorzędne stanowisko do gimn. państw. im. Wł. Jagiełły w Krasnymstawie dekretem z dnia 12.VIII. 1930 r. Nr. II. 13150/30. (Nr. II. 19870/30 z dnia 22.VIII. 1930 r.).
- 2) *Ludmiłę Madlerową*, przełożoną gimn. państw. im. Unji Lubelskiej w Lublinie na równorzędne stanowisko do gimn. państw. im. Kr. Jadwigi we Lwowie dekretem z dnia 20.VIII. 1930 r. Nr. II. 18849/30. (Nr. II. 20160/30 z dnia 30 VIII. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł z dniem 1 września 1930 r.:

- 1) *Szczęsnego Goruchowskiego*, nauczyc. gimn. państw. im. J. I. Kraszewskiego w Białej Podlaskiej, na własną prośbę na równorzędne stanowisko do gimn. państw. im. Ks. A. Czartoryskiego w Puławach.
- 2) *Władysława Grypa*, nauczyc. gimn. państw. im. E. Plater w Białej Podlaskiej, z urzędu na równorzędne stanowisko do gimn. państw. im. J. I. Kraszewskiego w Białej Podlaskiej. (Nr. II. 21893/30 z dnia 8 IX. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego zwolnił z dniem 31 sierpnia 1930 r.:

- 1) *Dra Zygmunta Kukulskiego*, p. o. dyrektora gimn. państw. im. St. Staszica w Lublinie od pełnienia obowiązków dyrektora tegoż gimnazjum, wyrażając mu jednocześnie podziękowanie za gorliwe pełnienie obowiązków kierownika gimnazjum. (Nr. II. 18996/30 z dnia 13 VIII. 1930 r.).
- 2) *Józefa Magryły*, nauczyc. gimn. państw. im. Zamojskiego w Zamościu, wobec przeniesienia na stanowisko nauczyc. ćwiczeń cielesnych do gimn. im. R. Traugutta w Brześciu n/B. (Nr. II. 14683/30 z dnia 2 VIII. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł w stan spoczynku:

- 1) *Bronisława Twardowskiego*, woźnego gimn. państw. im. Czarnieckiego w Chełmie z dniem 1 października 1930 r. (Nr. II. 20521/30 z dnia 29 VIII. 1930 r.).

Seminarja nauczycielskie.

Kurator Okręgu Szkolnego mianował:

- 1) *Ks. Wiktora Branika*, kontr. nauczyc. religii w gimn. państw. im. Hetm. Żółkiewskiego w Siedlcach, tymczasowym nauczycielem religii państw. semin. nauczyc. w Siedlcach. (Nr. I. K. N. 16516/30 z dn. 12.VIII. 1930 r.).
- 2) *Antoniego Abramowicza*, tymczasowym nauczycielem państw. sem. naucz. męsk. w Lublinie z dniem 1 sierpnia 1930 r. (Nr. I. K. N. 19345/30 z dn. 13.VIII. 1930 r.).
- 3) *Marję Blochowinę*, tymczasową nauczycielką państw. seminarjum nauczyc. żeń. w Chełmie od dnia 1 września 1930 r. (Nr. I. K. N. 17950/30 z dn. 12.VIII. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę:

- 1) *Alojzego Szubartowskiego*, nauczyc. państw. sem. naucz. męsk. w Szczebrzeszynie, na równorzędne stanowisko do państw. semin. nauczyc. męsk. w Chełmie z dniem 1 września 1930 r. (Nr. I. K. N. 17161/30 z dnia 2 VIII. 1930 r.).
- 2) *Tadeusza Pyszka*, nauczyc. szkoły ćwiczeń przy państw. sem. naucz. męsk. w Leśnej Podl., na równorzędne stanowisko do szkoły ćwiczeń przy państw. sem. naucz. męsk. w Chełmie z dniem 1 września 1930 r. (Nr. I. K. N. 11973/30 z dn. 6.VIII-30 r.).
- 3) *Leona Pawłowski*, tymcz. nauczyc. państw. sem. naucz. męsk. w Szczebrzeszynie na równorzędne stanowisko do Państw. Pedagogjum w Lublinie. (Nr. I. K. N. 20049/30 dnia 30 VIII. 1930 r.).
- 4) *Izabelę Nyczową*, nauczyc. publ. szkoły powsz. w Nosowie, pow. konstantynowskiego, na stanowisko nauczyc. szkoły ćwiczeń przy państw. sem. naucz. męsk. w Leśnej Podlaskiej. (Nr. I. K. N. 15474/30 dnia 8 VIII. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego zwolnił z dniem 31 sierpnia 1930 r.:

- 1) *Marję Graboniównę*, nauczyc. szkoły ćwiczeń przy państw. sem. naucz. żeń. w Chełmie, wobec zamianowania jej z dniem 1 września 1930 r. nauczycielką państw. sem. naucz. żeńskiego w Wołkowysku. (Nr. I. K. N. 21240/30 z dn. 8 IX. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przyjął zgłoszenie o dobrowolnym wystąpieniu ze służby.

- 1) *Ks. Jana Lesisza*, nauczyc. religii państw. sem. naucz. męsk. w Leśnej Podl. z dniem 31 sierpnia 1930 r. (Nr. I. K. N. 17727/30 z dn. 8 VIII. 1930 r.).

Inspektorowie Szkolni.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zamianował:

- 1) *Kazimierza Oleszka*, nauczyciela 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 3 w Lublinie, prowizorycznie Zastępcą Inspektora Szkolnego w Zamościu, dekretem z dnia 4.IX-30 r. Nr. II. 15070/30. (Nr. I. 22243/30 z dnia 13 IX. 1930 r.).
- 2) *Franciszka Tomosa*, prowizorycznego Zastępcę Inspektora Szkolnego w Janowie Lubelskim, Inspektorem Szkolnym w Janowie Lubelskim, dekretem z dnia 14 VIII. 1930 r. Nr. II. 16173/30. (Nr. I. 20256/30 z dnia 26 VIII. 1930 r.).
- 3) *Marjana Kralla*, kierownika 7-kl. publ. szkoły powsz. w Białej Podlaskiej, prowizorycznie Zastępcą Inspektora Szkolnego w Garwolinie, dekretem z dn. 4 IX-30 r. Nr. II. 18619/30. (Nr. I. 22238/30 z dnia 13 IX. 1930 r.).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przeniósł:

- 1) *Władysława Telejkę*, prowizorycznego Zastępcę Inspektora Szkolnego w Puławach, na własną prośbę na równorzędne stanowisko prowizorycznego Zastępcy Inspektora Szkolnego w Lublinie, dekretem z dnia 4 IX. 1930 r. Nr. II. 15195/30 r. (Nr. I. 22317/30 z dnia 13 IX. 1930 r.).

2) *Stanisława Kożana*, Inspektora Szkolnego w Białej Podlaskiej, dla dobra służby na równorzędne stanowisko Inspektora Szkolnego w Łukowie dekretem z dn. 4 IX. 1930 r. Nr. II. 19197/30. (Nr. I. 22236/30 z dn. 12 IX. 1930 r.).

3) *Jana Peszkowskiego*, Inspektora Szkolnego w Radzynie, na własną prośbę w stan spoczynku dekretem z dnia 14 VIII. 1930 r. Nr. II. 15073/30, wyrażając mu podziękowanie oraz słowa uznania za wyjątkowo gorliwą, sumienną i długoletnią pracę w trudnych warunkach na polu szkolnictwa. (Nr. I. 20257/30 z dnia 26 VIII. 1930 r.).

Szkolnictwo powszechne

Kurator Okręgu Szkolnego mianował w drodze konkursu z dniem 1 sierpnia 1930 r.:

1) *Juljana Mamczura*, nauczyciela publ. szkoły powsz. Nr. I. w Puławach, na stanowisko kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powsz. Nr. 1 w Puławach. (Nr. I. 19678/30 z dnia 8 VIII. 1930 r.).

2) *Apoliniego Korejwę*, nauczyc. publ. szkoły powsz. w Krzesku Nowym, powiatu siedleckiego, na stanowisko kierownika 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 4 w Kazimierzu Dolnym, pow. puławskiego. (Nr. I. 19675/30 z dnia 8 VIII. 1930 r.).

3) *Marjana Gietkę*, nauczyciela publ. szkoły powsz. w Przybysławicach, pow. puławskiego, na stanowisko kierownika 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Przybysławicach gm. Garbów, pow. puławskiego. (Nr. I. 19684/30 z dnia 8 VIII. 1930 r.).

4) *Franciszka Myszkę*, nauczyc. publ. szkoły powsz. we Wronowie, gm. Godów, powiatu puławskiego, na stanowisko kierownika 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Zakrzowie, gm. Kamień, tegoż powiatu. (Nr. I. 19676/30 z dnia 25 VIII. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę z dniem 1 sierpnia 1930 r.

1) *Helenę Rajtarównę*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Mętowie, gm. Zemborzyce, powiatu lubelskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 2 w Lublinie. (Nr. I. 16203/30 z dnia 25.VII. 1930 r.).

2) *Stefana Baka*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w kol. Gałęzów, gm. Bvchawa, powiatu lubelskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Trębaczowie, gm. Mełgiew, tegoż powiatu. (Nr. I. 15274/30 z dnia 25.VII. 1930 r.).

3) *Stefanę Bilutównę*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w kolonji Krępiec, gm. Mełgiew, powiatu lubelskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 18 w Lublinie. (Nr. I. 15261/30 z dnia 25.VII. 1930 r.).

4) *Franciszka Berendę*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Koszarsku, gm. Żółkiewka, powiatu lubelskiego, do 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Majdanie Krupskim, gm. Siennica Różana, pow. krasnostawskiego. (Nr. I. 17633/30 z dnia 30.VII. 1930 r.).

5) *Helenę Kuzycową*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Kossyniu, gm. Sobibór, powiatu włodawskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Mokrem Lipiu, gm. Sułów, powiatu zamojskiego. (Nr. I. 19494/30 z dnia 20.VIII. 1930 r.).

6) *Zofję Burzmińską*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Mokrem, powiatu zamojskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 3 w Zamościu. (Nr. I. 19486/30 z dnia 20.VIII. 1930 r.).

7) *Marję Pietrzakową*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Krasnobrodzie, powiatu zamojskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Skierbieszowie, tegoż powiatu. (Nr. I. 19501/30 z dnia 19.VIII. 1930 r.).

8) *Franciszkę Waškową*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Mokrem Lipiu, gm. Sułów, powiatu zamojskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Wierzbie, gm. Stary Zamość, tegoż powiatu. (Nr. I. 19491/30 z dnia 20.VIII. 1930 r.).

9) *Józefa Maja*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Woli Mieczysławskiej, gm. Łucka, powiatu lubartowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. męskiej w Lubartowie. (Nr. I. 17742/30 z dnia 22.VIII. 1930 r.).

10) *Alfredę Warchałowską*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Spiczynie, powiatu lubartowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Łęcznej, tegoż powiatu. (Nr. I. 17368/30 z dnia 22.VIII. 1930 r.).

11) *Stanisława Gacyłę*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Rozkopaczewie, gm. Ludwin, powiatu lubartowskiego, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Zawięprzycach, gm. Spiczyn, tegoż powiatu. (Nr. I. 18393/30 z dnia 22.VIII. 1930 r.).

12) *Marję Iwanusównę*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. męskiej w Lubartowie, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. żeńskiej w Lubartowie. (Nr. I. 17356/30 z dnia 22.VIII. 1930 r.).

13) *Józefa Sienkiewicza*, naucz. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Michowie, powiatu lubartowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. męskiej w Lubartowie. (Nr. I. 19731/30 z dnia 22.VIII. 1930 r.).

14) *Aleksandra Kozieja*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Kamionce, gm. Michów, powiatu lubartowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Michowie tegoż powiatu. (Nr. I. 19898/30 z dnia 22.VIII. 1930 r.).

15) *Józefa Szewczyka*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Wierzbie, gm. Stary Zamość, powiatu zamojskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Mokrem, tegoż powiatu. (Nr. I. 19496/30 z dnia 20.VIII. 1930 r.).

16) *Stefanję Ochmanównę*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Wyszkwowie, powiatu węgrowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Grąbkowie tegoż powiatu. (Nr. I. 17827/30 z dnia 28.VIII. 1930 r.).

17) *Jadwigę Klemową*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Grąbkowie, powiatu węgrowskiego, do 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Wyszkwowie, tegoż powiatu. (Nr. I. 17824/30 z dnia 28.VIII. 1930 r.).

18) *Zofję Samborską*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. we Frampolu, powiatu łukowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 10 w Lublinie. (Nr. I. 15253/30 z dnia 28.VII. 1930 r.).

19) *Lucjana Sytę*, nauczyc. 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Zakrzowie, gm. Kamień, powiatu puławskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. we Wronowie, gm. Godów, tegoż powiatu. (Nr. I. 20010/30 z dnia 25.VIII. 1930 r.).

20) *Mikołaja Kuzycza*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Jaczewie, powiatu węgrowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Mokrem Lipiu, gm. Sutów, pow. zamojskiego od 1.VII. 1930. (Nr. I. 19495/30 z dnia 20.VIII. 1930 r.).

21) *Irenę Płońską*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Przeździatce, gm. Kudelczyn, powiatu sokołowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Lublinie. (Nr. I. 15249/30 z dnia 28.VII. 1930 r.).

22) *Zofję Fotygową*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Oszczepalinie, gm. Wojcieszków, powiatu łukowskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Teodorowie, gm. Jarczew, tegoż powiatu. (Nr. I. 19155/30 z dnia 21.VIII. 1930 r.).

23) *Emilię Rusinkiewiczównę*, nauczyc. 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Wólce Rokickiej, gm. Łucka, powiatu lubartowskiego, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Sobolewie, gm. Firlej, tegoż powiatu. (Nr. I. 19140/30 z dnia 22.VIII. 1930 r.).

24) *Bolesława Zwolaktewicza*, nauczyc. 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Staninie, powiatu łukowskiego, do 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Tuchowiczu, tegoż powiatu. (Nr. I. 18788/30 z dnia 21.VIII. 1930 r.).

25) *Reginę Łukasiewiczową*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Woli Mysłowskiej, gm. Mysłów, powiatu łukowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Sobolach, gm. Ulan, tegoż powiatu. (Nr. I. 17555/30 z dnia 8.VIII. 1930 r.).

26) *Felicję Kłosińską*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Kamionce, gm. Mysłów, powiatu łukowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Ciechominie, tejeż gminy i tegoż powiatu. (Nr. I. 17554/30 z dnia 8.VIII. 1930 r.).

27) *Genowefę Byrską*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Teodorowie, gm. Jarczew, powiatu łukowskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w kolonii Zastańskiej, gm. Tuchowicz, tegoż powiatu. (Nr. I. 15683/30 z dnia 21.VIII. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę z dniem 1 września 1930 roku:

1) *Adele Jaskulską*, nauczyc. 8-klasowej publ. szkoły powsz. w Kochłowicach, woj. śląskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Przeździatce, gm. Kudelczyn, pow. sokołowskiego. (Nr. I. 19379/30 z dnia 26 sierpnia 1930 r.).

2) *Marję Jamrowiczównę*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Żninie, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Łychowie, gm. Trzydnik, pow. janowskiego. (Nr. I. 19612/30 z dnia 27.VIII. 1930 r.).

3) *Jana Koście*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Krzywiczach, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Zaklikowie, pow. janowskiego. (Nr. I. 19613/30 z dnia 27.VIII. 1930 r.).

4) *Marję Exnerową*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Niemcach, powiatu będzińskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Hucie-Józefów, gm. Potok, pow. janowskiego. (Nr. I. 19611/30 z dnia 27.VIII. 1930 r.).

5) *Stefanję Michalską*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Platerowie, gm. Górki, powiatu konstantynowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Janowie Podlaskim. (Nr. I. 19361/30 z dnia 25.VIII. 1930 r.).

6) *Janinę Maderską*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Szpakach, gm. Górki, powiatu konstantynowskiego, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Niemojkach, gm. Łysów, tegoż powiatu. (Nr. I. 19537/30 z dnia 25.VIII. 1930 r.).

7) *Bolesławę Jaskutowską*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Niemirówku, gm. Krynice, powiatu tomaszowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Honiatyczach, gm. Kotlice, tegoż powiatu. (Nr. I. 12755/30 z dnia 6.VIII. 1930 r.).

8) *Helenę Kantorową*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Księżostanach, gm. Komarów, powiatu tomaszowskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Ruszczyźnie, tejeż gminy i tegoż powiatu. (Nr. I. 12758/30 z dnia 6.VIII. 1930 r.).

9) *Wandę Eustachiewiczównę*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Ruszczyźnie, gm. Komarów, powiatu tomaszowskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Księżostanach, tejeż gminy i tegoż powiatu. (Nr. I. 12757/30 z dnia 6.VIII. 1930 r.).

10) *Marjana Preyera*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. męskiej w Tomaszowie-Lubelskim, do 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Majdanie Wielkim, gm. Tarnawatka, pow. tomaszowskiego. (Nr. I. 12479/30 z dnia 6.VIII. 1930 r.).

11) *Eugenję Jaskutowską*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Niemirówku, gm. Krynice, powiatu tomaszowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Honiatyczach, gm. Kotlice, tegoż powiatu. (Nr. I. 12756/30 z dnia 6.VIII. 1930 r.).

12) *Zygmunta Hartwiga*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Kłopotach-Stanisławach, gm. Siemiatycze, powiatu bielsko-podlaskiego, do 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Kraśniczynie-osadzie, gm. Czajki, pow. krasnostawskiego. (Nr. I. 20091/30 z dnia 23.VIII. 1930 r.).

13) *Edwardę Kosibównę*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Niemojkach, gm. Łysów, powiatu konstantynowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Platerowie, gm. Górki, tegoż powiatu. (Nr. I. 19536/30 z dnia 25.VIII. 1930 r.).

14) *Zofję Metzównę*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Świdziebni, powiatu rypińskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Albertowie, gm. Brzeziny, pow. lubelskiego. (Nr. I. 15251/30 z dnia 29.VII. 1930 r.).

15) *Irenę Skulską*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Kaniem, gm. Pawłów, powiatu chełmskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. im. A. Mickiewicza w Chełmie. (Nr. I. 15370/30 z dnia 21.VII. 1930 r.).

16) *Edwarda Plesnera*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Okszawie, gm. Krzywiczki, powiatu chełmskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. im. St. Staszica w Chełmie. (Nr. I. 15385/39 z dnia 21.VII. 1930 r.).

17) *Helenę Zajacową*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Wojślawicach, powiatu chełmskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Kumowie, gm. Rakołupy, tegoż powiatu. (Nr. I. 15371/30 z dnia 21.VII. 1930 r.).

18) *Franciszka Winiarskiego*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Świerżach, powiatu chełmskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Kaniem, gm. Pawłów, tegoż powiatu. (Nr. I. 15373/30 z dnia 22.VII. 1930 r.).

19) *Kazimierza Sowe*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Majdanie Wielkim, gm. Tarnawatka, powiatu tomaszowskiego do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Świerżach, pow. chełmskiego. (Nr. I. 15827/30 z dnia 21.VII. 1930 r.).

20) *Aleksandra Głowińskiego*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. im. Staszica w Chełmie, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Siedliszczu, pow. chełmskiego. (Nr. I. 15364/30 z dnia 21.VII. 1930 r.).

21) *Felikę Głowińską*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. im. Kr. Jadwigi w Chełmie, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Siedliszczu, pow. chełmskiego. (Nr. I. 15826/30 z dnia 21.VII. 1930 r.).

22) *Anastazję Drewniakównę*, nauczyc. 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Dorohusku, gm. Turka, powiatu chełmskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Ostrowie, gm. Rakolupy, tegoż powiatu. (Nr. I. 16921/30 z dnia 21.VII. 1930 r.).

23) *Marję Skrzypkową*, nauczyc. 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Strupinie Małym, gm. Krzywiczki, powiatu chełmskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Okszowie, tejeż gminy i tegoż powiatu. (Nr. I. 16334/30 z dnia 21.VII. 1930 r.).

24) *Tadeusza Pasztykę*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Głębokiem, gm. Cyców, powiatu chełmskiego, do 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Strupinie Małym, gm. Krzywiczki, tegoż powiatu. (Nr. I. 16333/30 z dnia 21.VII. 1930 r.).

25) *Marję Kawkową*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Ostrowie, gm. Rakolupy, powiatu chełmskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Głębokiem, gm. Cyców, tegoż powiatu. (Nr. I. 16600/30 z dnia 21.VII. 1930 r.).

26) *Stefanję Gargasową*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Siedliszczu, powiatu chełmskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Mogielnicy, tejeż gminy i tegoż powiatu. (Nr. I. 15386/30 z dnia 21.VII. 1930 r.).

27) *Anielę Gliwiczową*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Ługach Wielkich, gm. Czuryły, powiatu siedleckiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Chromnej, gm. Żbuczyn, tegoż powiatu. (Nr. I. 17995/30 z dnia 8.VIII. 1930 r.).

28) *Feliksa Młynarczyka*, nauczyc. 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Iganiach, gm. Niwiski, powiatu siedleckiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 1 w Siedlcach (Nr. I. 14657/30 z dnia 8.VIII. 1930 r.).

29) *Czesława Osińskiego*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Gołębku, gm. Skórzec, powiatu siedleckiego, do 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Iganiach, gm. Niwiski, tegoż powiatu. (Nr. I. 14738/30 z dnia 8/VIII. 1930 r.).

30) *Edmunda Wiśniewskiego*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Przesmykach, powiatu siedleckiego, do 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Gołębku, gm. Skórzec, tegoż powiatu. (Nr. I. 14741/30 z dnia 8.VIII. 1930 r.).

31) *Zofję Tessarowiczównę*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Kozicach, gm. Piaski, powiatu lubelskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Prawiednikach, gm. Bełżyce, tegoż powiatu. (Nr. I. 15257/30 z dnia 25.VII. 1930 r.).

32) *Antoninę Rysterównę*, nauczyc. 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Iganiach, gm. Niwiski, powiatu siedleckiego do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Zeliszewie, tegoż powiatu. (Nr. I. 17994/30 z dnia 8.VIII. 1930 r.).

33) *Aurelję Czarnotównę*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Bychawie, powiatu lubelskiego, do 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Radawcu, gm. Konopnica, powiatu lubelskiego. (Nr. I. 17875/30 z dnia 28.VII. 1930 r.).

34) *Natalję Opalównę*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 4 w Lublinie, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 21 w Lublinie. (Nr. I. 17011/30 z dnia 28.VII. 1930 r.).

35) *Julję Osińską*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Gołębku, gm. Skórzec, powiatu siedleckiego, do 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Iganiach, gm. Niwiski, tegoż powiatu. (Nr. I. 17991/30 z dnia 8.VIII. 1930 r.).

36) *Irenę Tkaczkową*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Wólcie, powiatu lubelskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Chodlu, tegoż powiatu. (Nr. I. 16705/30 z dnia 28.VII. 1930 r.).

37) *Kazimierza Łozińskiego*, nauczyc. 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Sobjanowicach, gm. Wólka, powiatu lubelskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Biskupicach, gm. Jaszczów, tegoż powiatu. (Nr. I. 16960/30 z dnia 28.VII. 1930 r.).

38) *Eugenję Mandrykówą*, nauczyc. 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Jastkowie, powiatu lubelskiego, do 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Rechcie, gm. Piotrowice, tegoż powiatu. (Nr. I. 16222/30 z dnia 25.VII. 1930 r.).

39) *Józefa Szaconia*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w kol. Krzczonów Nr. 2, powiatu lubelskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Nówogrodzie, gm. Wólka, tegoż powiatu. (Nr. I. 16221/30 z dnia 28.II. 1930 r.).

40) *Ignacego Gernanda*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Bohukałach, powiatu konstantynowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Łosicach, tegoż powiatu. (Nr. I. 17601/30 z dnia 1.VIII. 1930 r.).

41) *Wincentego Ogonowskiego*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Zieniach, gm. Huszlew, powiatu konstantynowskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Płoskowie, gm. Sarnaki, tegoż powiatu. (Nr. I. 17611/30 z dnia 1.VIII. 1930 r.).

42) *Zofję Bauerównę*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Hołowczycach, powiatu konstantynowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Hrudzie, gm. Witulin, tegoż powiatu. (Nr. I. 17599/30 z dnia 1.VIII. 1930 r.).

43) *Wacława Siuchtę*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Jaznicach, gm. Ruchna, powiatu węgrowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Żanadach, gm. Jaczew, tegoż powiatu. (Nr. I. 17826/30 z dnia 28.VIII. 1930 r.).

44) *Eugenjusza Kiszakiewicza*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Rakówce, gm. Księżpol, powiatu biłgorajskiego, do 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Niedrzwicy Kościelnej, gm. Niedzwica, powiatu lubelskiego. (Nr. I. 15262/30 z dnia 22.VIII. 1930 r.).

45) *Franciszka Stopyrę*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Wierchowiskach, gm. Piaski, powiatu lubelskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 15 w Lublinie. (Nr. I. 15275/30 z dnia 22.VIII. 1930 r.).

46) *Michalinę Linczakową*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Zdzieławicach, gm. Kocudza, powiatu biłgorajskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Różańcu, gm. Wola Różaniecka, tegoż powiatu. (Nr. I. 12533/30 z dnia 25.VIII. 1930 r.).

47) *Stanisławę Sobotnicką*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Różańcu, gm. Wola Różaniecka, powiatu biłgorajskiego, do 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Jasienniku Starym, gm. Krzeszów, tegoż powiatu. (Nr. 12530/30 z dnia 25/VIII 1930 r.).

48) *Stanisławę Hodamową*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Klesztowie, gm. Żmudź, powiatu chełmskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Żeliźnie, gm. Przegaliny, pow. radzyńskiego. (Nr. I. 21184/30 z dnia 8.IX. 1930 r.).

49) *Teodozję Wrusównę*, nauczyc. 1-klasowej publicznej szkoły powsz. w Siedlanowie, gm. Biała, pow. radzyńskiego do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Białce, gm. Biała, tegoż powiatu. (Nr. 21183/30 z dnia 8.IX. 1930 r.).

50) *Józefa Opryskę*, nauczyc. 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Czerwoncu, gm. Ossówno, pow. węgrowskiego do 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Wyszkowie, gm. Wyszków, pow. węgrowskiego. (Nr. I. 20833/30 z dnia 30/VIII. 1930 r.).

51) *Stanisławę Kucharską*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Rogóźnie, gm. Pasieki, powiatu tomaszowskiego do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w męskiej w Tomaszowie Lubelskim. (Nr. I. 20344/30 z dnia 30.VIII. 1930 r.).

52) *Antoniego Bartosiewicza*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Komarowie, powiatu tomaszowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Oseredku, gm. Majdan Sopocki, tegoż powiatu. (Nr. I. 20343/30 z dnia 2.IX. 1930 r.).

53) *Helenę Bartosiewiczową*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Komarowie pow. tomaszowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Oseredku, gm. Majdan Sopocki, tegoż powiatu. (Nr. I. 20342/30 z dnia 2.IX. 1930 r.).

54) *Zofję Jarmuszyńską*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Pawłówce, gm. Rachanie pow. tomaszowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Rogóźnie, gm. Pasieki, tegoż powiatu. (Nr. I. 20340/30 z dnia 1.IX. 1930 r.).

55) *Józefa Sidorskiego*, nauczyc. 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Krynicach, pow. tomaszowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. męskiej w Tomaszowie Lubelskim. (Nr. I. 20339/30 z dnia 30.VIII. 1930 r.).

56) *Edwarda Sędzimirskiego*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Jarczowie, pow. tomaszowskiego, do 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Podhorcach, gm. Majdan Górny, tegoż powiatu. (Nr. I. 12476/30 z dnia 25.VIII. 1930 r.).

57) *Karolinę Korczównę*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. im. M. Konopnickiej w Białej Podlaskiej, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. im. Królowej Jadwigi w Białej Podlaskiej. (Nr. I. 18770/30 z dnia 25/VIII. 1930 r.).

58) *Ludwika Hintza*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Bielanych, gm. Serokomla, pow. łukowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. im. Konarskiego w Chełmie. (Nr. I. 18089/30 z dnia 1.IX. 1930 r.).

59) *Henrykę Sienkiewiczównę*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Michowie powiatu lubartowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. żeńskiej w Lubartowie. (Nr. I. 20197/30 z dnia 28.VIII. 1930 r.).

60) *Zygrydę Żelazowską*, nauczyc. 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Sewerynowie, gm. Korytnica, pow. węgrowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Rogowie, gm. Repki, pow. sokołowskiego. (Nr. I. 18574/30 z dnia 6/VIII. 1930 r.).

61) *Teodozję Pasztową*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Kotlinach, gm. Życzyn, powiatu puławskiego, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Śniadówce, gm. Wola Czółnowska, tegoż powiatu. (Nr. I. 18093/30 z dnia 22/VIII. 1930 r.).

62) *Ludwikę Rzeszotkównę*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Rzeczy, gm. Celejów, powiatu puławskiego, do 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Kłodzie, gm. Markuszów, tegoż powiatu. (Nr. I. 17753/30 z dnia 22/VIII. 1930 r.).

63) *Franciszka Patkę*, nauczyc. 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Kowali, gm. Karczmska, powiatu puławskiego, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Skrudkach, gm. Żyrzyn, pow. puławskiego. (Nr. I. 18092/30 z dnia 22/VIII. 1930 r.).

64) *Jadwigę Olbrychtową*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Śniadówce, gm. Wola Czółnowska, pow. puławskiego, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Rzeczy, gm. Celejów, tegoż powiatu. (Nr. I. 18105/30 z dnia 22/VIII. 1930 r.).

65) *Stanisława Olbrychta*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Śniadówce, gm. Wola Czółnowska, powiatu puławskiego, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Rzeczy, gm. Celejów, tegoż powiatu. (Nr. I. 18104/30 z dnia 22/VIII. 1930 r.).

66) *Mieczysława Brandla*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Kłodzie, gm. Markuszów, powiatu puławskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Końskowoli, tegoż powiatu. (Nr. I. 18108/30 z dnia 22/VIII. 1930 r.).

67) *Lucynę Brandlową*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły w Kłodnie, gm. Markuszów, pow. puławskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Końskowoli, tegoż powiatu. (Nr. I. 18108/30 z dnia 22/VIII. 1930 r.).

68) *Władysława Podgórskiego*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Sawinie, gm. Bukowa, pow. chełmskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. męskiej w Irenie, pow. puławskiego. (Nr. I. 18116/30 z dnia 29.VII. 1930 r.).

69) *Celinę Poturzyńską*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Bidaczowie-Nowym, gm. Sól, pow. biłgorajskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Wierzchniowie, gm. Celejów, pow. puławskiego. (Nr. I. 18114/30 z dnia 29.VII. 1930 r.).

70) *Janinę Żelewską*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Purnówce, gm. Parysów, pow. garwolińskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Markuszowie, pow. puławskiego. (Nr. I. 20016/30 z dnia 25.VIII. 1930 r.).

71) *Władę Sulmową*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Końskowoli, powiatu puławskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Jastkowie, pow. lubelskiego. (Nr. I. 16206/30 z dnia 22.VIII. 1930 r.).

72) *Michała Pawłowskiego*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Stanisławce, gm. Miączyn, pow. hrubieszowskiego, do 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Wierchniowie, gm. Mircze, tegoż powiatu. (Nr. I. 20799/30 z dnia 2.IX. 1930 r.).

73) *Władysława Fryszkiewicza*, nauczyc. 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Adamowie, gm. Gułów, pow. łukowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Okrzei, tegoż powiatu. (Nr. I. 20918/30 z dnia 1.IX. 1930 r.).

74) *Marję Łapczukową*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Wojewódkach Dolnych, gm. Kudelczyn, pow. sokołowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 3 w Sokołowie. (Nr. I. 19377/30 z dnia 26.VIII. 1930 r.).

75) *Stanisławę Romanowską*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Rogowie, gm. Repki, pow. sokołowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Karskich, tegoż powiatu. (Nr. I. 19378/30 z dnia 26.VIII. 1930 r.).

76) *Franciszkę Walczukową*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Kosowie, powiatu sokołowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Przeździatce, gm. Kudelczyn, tegoż powiatu. (Nr. I. 19376/30 z dnia 26.VIII. 1930 r.).

77) *Marję Pietrzykównę*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Markuszowie pow. Puławskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Gołębiu, tegoż powiatu. (Nr. I. 20011/30 z dnia 25.VIII. 1930 r.).

78) *Tadeusza Czekajowskiego*, nauczyc. 5-klasowej publicznej szkoły powsz. w Podhorcach, gm. Majdan Górny, powiatu tomaszowskiego, do 4-klasowej publicznej szkoły powsz. w Kłodzie, gm. Markuszów, pow. puławskiego. (Nr. I. 18115/30 z dnia 22.VIII. 1930 r.).

79) *Hipolita Popowskiego*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Rzążewie, gm. Czuryty, pow. siedleckiego na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. Chromnej, gm. Zbuczyn, tegoż powiatu. (Nr. I. 19051/30 z dnia 26.VIII. 1930 r.).

80) *Władysława Króla*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Repkach, pow. sokołowskiego, do 2-kl. publ. szkoły powsz. w Rogowie, tegoż powiatu. (Nr. I. 19525/30 z dnia 26.VIII. 1930 r.).

81) *Janinę Bikartównę*, nauczyc. 3-kl. publ. szkoły powsz. w Tarkowie, powiatu siedleckiego, do 1-kl. publ. szkoły powsz. w Czerniejewie, gm. Skórzec, tegoż powiatu. (Nr. I. 19164/30 z dnia 21.VIII. 1930 r.).

82) *Artura Herbstę*, nauczyc. 3-kl. publ. szkoły powsz. w Ozorowie, gm. Żeliszew, pow. siedleckiego, do 4-kl. publ. szkoły powsz. w Bejdach, gm. Stok Ruski, tegoż powiatu. (Nr. I. 14658/30 z dnia 21.VIII. 1930 r.).

83) *Wincentego Bienieckiego*, nauczyc. 4-kl. publ. szkoły powsz. w Domanicach, pow. siedleckiego, do 4-kl. publ. szkoły powsz. w Niwiskach, tegoż powiatu. (Nr. I. 14980/30 z dnia 21.VIII. 1930 r.).

84) *Leonardę Piasecką*, nauczyc. 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 7 w Siedlcach do 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 1 w Siedlcach. (Nr. I. 19050/30 z dnia 21.8.1930 r.).

85) *Marję Niemczykową*, nauczyc. 2-kl. publ. szkoły powsz. w Bohukałach, pow. konstantynowskiego do 3-kl. publ. szkoły powsz. w Zadybiu, gminy Kłoczów, powiatu garwolińskiego. (Nr. I. 19830/30 z dnia 25.8.1930 r.).

86) *Bronisławę Mittkową*, nauczyc. 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 2 we Włocławku, do 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 2 w Siedlcach. (Nr. I. 14659/30 z dnia 21.8.1930 r.).

87) *Modestę Banachową*, nauczyc. 7-kl. publ. szkoły powsz. w Wisznicach, pow. włodawskiego, do 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 4 w Białej Podlaskiej. (Nr. I. 18771/30 z dnia 25.8.1930 r.).

88) *Leokadję Chmielewską*, nauczyc. 2-kl. publ. szkoły powsz. w Gęsi, gm. Jabłoń, pow. radzyńskiego, do 3-kl. publ. szkoły powsz. w Rozkopaczewie, gm. Ludwin, pow. lubartowskiego. (Nr. I. 21562/30 z dnia 6.9.1930 r.).

89) *Jana Niemczyka*, nauczyc. 7-kl. publ. szkoły powsz. męskiej w Żelechowie, pow. garwolińskiego, do 3-kl. publ. szkoły powsz. w Zadybiu, gm. Wola Zadybska, tegoż powiatu. (Nr. I. 20152/30 z dnia 25.8.1930 r.).

90) *Stanisławę Romanowską*, nauczyc. 2-kl. publ. szkoły powsz. w Rogowie, gm. Repki, pow. sokołowskiego, do 1-kl. publ. szkoły powsz. w Wojewódkach Dolnych, gm. Kudelczyn, tegoż powiatu. (Nr. I. 21689/30 z dnia 9.9.1930 r.).

91) *Helene Janicką*, nauczyc. 5-kl. publ. szkoły powsz. w Wólce Ratajskiej, gm. Kawęczyn, pow. Janowskiego, do 1-kl. publ. szkoły powsz. w Wierchowiskach, gm. Brzozówka, tegoż powiatu. (Nr. I. 22099/30 z dnia 12.9.1930 r.).

92) *Kazimierę Wolińską*, nauczyc. 2-kl. publ. szkoły powsz. w Zuzułce, gm. Starawieś, powiatu węgrowskiego, do 1-kl. publ. szkoły powsz. w Tchórzowej, tegoż powiatu. (Nr. I. 20794/30 z dnia 2.9.1930 r.).

93) *Zofję Bizansównę*, nauczyc. 7-kl. publ. szkoły powsz. w Bełżycach powiatu lubelskiego do 5-kl. publ. szkoły powsz. w Sobjanowicach, gm. Wólka, tegoż powiatu. (Nr. I. 20658/30 z dnia 3.9.1930 r.).

94) *Józefa Żółkosia*, nauczyc. 3-kl. publ. szkoły powsz. w Ostrówku, gm. Brzeziny, pow. lubelskiego, do 1-kl. publ. szkoły powsz. w Załuczu, gm. Niedzwica, tegoż powiatu. (Nr. I. 20657/30 z dnia 3.9.1930 r.).

95) *Marję Ottównę*, nauczyc. 1-kl. publ. szkoły powsz. w Turzyńcu, pow. zamojskiego, do 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 5 w Zamościu. (Nr. I. 20352/30 z dn. 30.8.1930 r.).

96) *Petronelę Diduszkową*, nauczyc. 3-kl. publ. szkoły powsz. w Zwiartowie, gm. Krynice, powiatu tomaszowskiego, do 1-kl. publ. szkoły powsz. w Zaborecznem, tegoż powiatu. (Nr. I. 20346/30 z dnia 28.8.1930 r.).

97) *Tadeusza Szpona*, nauczyc. 3-kl. publ. szkoły powsz. w Dubie, gm. Kotlice, pow. tomaszowskiego, do 2-kl. publ. szkoły powsz. w Pawłówce, gm. Rachanie, tegoż powiatu. (Nr. I. 20345/30 z dnia 2.9.1930 r.).

98) *Marję Zwierzchowską*, nauczyc. 7-kl. publ. szkoły powsz. żeńskiej w Tomaszowie Lubelskim, do 2-kl. publ. szkoły powsz. w Jeziernej, gm. Pasieki, pow. tomaszowskiego. (Nr. I. 20341/30 z dnia 28.8.1930 r.).

99) *Aleksandra Semeńczuka*, nauczyc. 6-kl. publ. szkoły powsz. w Sewerynowie, gm. Korytnica, pow. węgrowskiego, do 4-kl. publ. szkoły powsz. w Wierzbnie, gmina Ossówno, tegoż powiatu. (Nr. I. 20213/30 z dnia 26.8.1930 r.).

100) *Józefa Dudka*, nauczyc. 6-kl. publ. szkoły powsz. w Wojciechowie powiatu lubelskiego, do 5-kl. publ. szkoły powsz. w Sobjanowicach gm. Wólka, tegoż powiatu. (Nr. I. 20186/30 z dnia 3.9.1930 r.).

101) *Olę Kotodijową*, nauczyc. 2-kl. publ. szkoły powsz. w Dębie, gm. Kurów, pow. puławskiego, do 7-kl. publ. szkoły powsz. w Chodlu, powiatu lubelskiego. (Nr. I. 20185/30 z dnia 1.9.1930 r.).

102) *Czesława Kaweckiego*, nauczyc. 2-kl. publ. szkoły powsz. w Ostrówkach, gm. Szóstka, pow. radzyńskiego, do 2-kl. publ. szkoły powsz. w Dawidach, gmina Jabłoń, tegoż powiatu. (Nr. I. 19909/30 z dnia 26.8.1930 r.).

103) *Helene Gotąbkównę*, nauczyc. 6-kl. publ. szkoły powsz. w Sewerynowie, gm. Korytnica, pow. węgrowskiego, do 7-kl. publ. szkoły powsz. w Wielgiem, gm. Stoczek, tegoż powiatu. (Nr. 19759/30 z dnia 26.8.1930 r.).

104) *Joannę Byrkową*, nauczyc. 4-kl. publ. szkoły powsz. w Wyszowie, powiatu węgrowskiego, do 7-kl. publ. szkoły powsz. żeńskiej w Węgrowie. (Nr. I. 19752/30 z dnia 26.8.1930 r.).

105) *Pawła Martyniuka*, nauczyc. 2-kl. publ. szkoły powsz. w Kalinowcu, gmina Starawieś, pow. węgrowskiego, do 7-kl. publ. szkoły powsz. w Korytnicy, tegoż powiatu. (Nr. I. 19753/30 z dnia 28.8.1930 r.).

106) *Wojciecha Włochowicza*, nauczyc. 7-kl. publ. szkoły powsz. w Godziszowie, gm. Kawęczyn, pow. janowskiego, do 3-kl. publ. szkoły powsz. w Łychowie, gm. Trzydnik, tegoż powiatu. (Nr. I. 19626/30 z dnia 27.8.1930 r.).

107) *Władysława Święcha*, nauczyc. 5-kl. publ. szkoły powsz. w Święciechowie, gm. Annopol, pow. janowskiego, do 1-kl. publ. szkoły powsz. w Suchej Wólce, tejeż gminy i tegoż powiatu. (Nr. I. 19624/30 z dnia 27.8.1930 r.).

108) *Karolinę Strusową*, nauczyc. 3-kl. publ. szkoły powsz. w Łychowie, gmina Trzydnik, pow. janowskiego, do 7-kl. publ. szkoły powsz. w Godziszowie, gm. Kawęczyn, tegoż powiatu. (Nr. I. 19623/30 z dnia 27.8.1930 r.).

109) *Mikołaja Strusa*, nauczyc. 3-kl. publ. szkoły powsz. w Łychowie, gm. Trzydnik, pow. janowskiego, do 7-kl. publ. szkoły powsz. w Godziszowie, gm. Kawęczyn, tegoż powiatu. (Nr. I. 19622/30 z dnia 27.8.1930 r.).

110) *Annę Rudnicką*, nauczyc. 7-kl. publ. szkoły powsz. w Godziszowie, gmina Kawęczyn, pow. janowskiego, do 2-kl. publ. szkoły powsz. w Wólce Ratajskiej, tejeż gminy i tegoż powiatu. (Nr. I. 19621/30 z dnia 27.8.1930 r.).

111) *Helene Rarożankę*, nauczyc. 3-kl. publ. szkoły powsz. w Łychowie, gmina Trzydnik, pow. janowskiego, do 7-kl. publ. szkoły powsz. w Godziszowie, tegoż powiatu. (Nr. I. 19620/30 z dnia 27.8.1930 r.).

112) *Edwarda Pielaszkiwicza*, nauczyc. 7-kl. publ. szkoły powsz. w Urzędowie, pow. janowskiego, do 2-kl. publ. szkoły powsz. w Dębinie, gm. Dzieszkowice, tegoż powiatu. (Nr. I. 19619/30 z dnia 27.8.1930 r.).

112) *Józefa Pawlikowskiego*, nauczyc. 5-kl. publ. szkoły powsz. w Święciechowie, gm. Annopol, pow. janowskiego, do 7-kl. publ. szkoły powsz. w Białej Ordynackiej, gm. Kawęczyn, tegoż powiatu. (Nr. I. 19618/30 z dnia 27.8.1930 r.).

114) *Stefana Orlicza*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Dąbrowie, gm. Zaklików, powiatu janowskiego, do 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Blinowie, gm. Brzozówka, tegoż powiatu. (Nr. I. 19616/30 z dnia 27.VIII. 1930 r.).

115) *Aleksandrę Hoszowską*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 2 w Kraśniku, powiatu janowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Wilkołazie, tegoż powiatu. (Nr. I. 19615/30 z dnia 27.VIII. 1930 r.).

116) *Rozalję Stanisławską*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Wierzbnie, gm. Ossówno, powiatu węgrowskiego, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Nadzieji, tejeż gminy i tegoż powiatu. (Nr. I. 19570/30 z dnia 26.VIII. 1930 r.).

117) *Alicję Kozłowską*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Ostrówku, gm. Brzeziny, powiatu lubelskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. żeńskiej w Tarnogórze, pow. krasnostawskiego. (Nr. I. 19032/30 z dnia 28.VIII. 1930 r.).

118) *Jana Falandysza*, nauczyc. 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Jasienniku-Starym, gm. Krzeszów, powiatu biłgorajskiego, do 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Korchowcie, gm. Księżpol, tegoż powiatu. (Nr. I. 19119/30 z dnia 25.VIII. 1930 r.).

119) *Kazimierza Streckera*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Wrotnowie, gm. Miedzna, powiatu węgrowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Jarnicach, gm. Ruchna, tegoż powiatu. (Nr. I. 17825/30 z dnia 28.VIII. 1930 r.).

120) *Feliksa Kowalskiego*, nauczyc. 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Palikijach, gm. Wojciechów, powiatu lubelskiego, do 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Wojciechowie, tegoż powiatu. (Nr. I. 20775/30 z dnia 3.IX. 1930 r.).

121) *Marję Maszkiewiczową*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Chęcinach, gm. Górzno, powiatu garwolińskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Zabrodzicach, gm. Miastków, tegoż powiatu. (Nr. I. 20151/30 z dnia 23.VIII. 1930 r.).

122) *Katarzynę Sydorównę*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Hucie Żelechowskiej, gm. Żelechów, powiatu garwolińskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Budach Krępskich gm. Podtęcz, tegoż powiatu. (Nr. I. 20149/30 z dnia 25.VIII. 1930 r.).

123) *Marję Kawecką*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Ostrówkach, gm. Szóstka, powiatu radzyńskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Dawidach, gm. Jabłoń, tegoż powiatu. (Nr. I. 19911/30 z dnia 26.VIII. 1930 r.).

124) *Matyldę Kaptalską*, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Dawidach, gm. Jabłoń, powiatu radzyńskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Ostrówkach, gm. Szóstka, tegoż powiatu. (Nr. I. 19910/30 z dnia 26.VIII. 1930 r.).

125) *Stanisława Afka*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Krynca, gm. Celiny, powiatu łukowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Kownatkach, gm. Gołabki, tegoż powiatu. (Nr. I. 18783/30 z dnia 21.VIII. 1930 r.).

126) *Jana Czerwińskiego*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Okrzei, gm. Gułów, powiatu łukowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Talcynie, gm. Białoźbrzezi, tegoż powiatu. (Nr. I. 18781/30 z dnia 21.VIII. 1930 r.).

127) *Kazimierza Bancza*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Górkach, powiatu konstantynowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Łepkach, gm. Świnarów, tegoż powiatu. (Nr. I. 17612/30 z dnia 1.VII. 1930 r.).

128) *Joannę Kantorkównę*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Nowosielcu, gm. Świnarów, powiatu konstantynowskiego, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Czeberakach, gm. Górki, tegoż powiatu. (Nr. I. 17608/30 z dnia 1.VIII. 1930 r.).

129) *Stanisława Aftykę*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Łosicach, powiatu konstantynowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Bohukałach, tegoż powiatu. (Nr. I. 17602/30 z dnia 1.VIII. 1930 r.).

130) *Józefa Krzewińskiego*, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Pawłowie Starym, gm. Pawłów, powiatu konstantynowskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Werchlisiu, tejeż gminy i tegoż powiatu. (Nr. I. 17600/30 z dnia 1.VIII. 1930 r.).

131) *Juljana Barana*, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Łosicach, powiatu konstantynowskiego, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Górkach, tegoż powiatu. (Nr. I. 17597/30 z dnia 1.VIII. 1930 r.).

132) *Wandę Więckowską*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Domaszewnicy, gm. Łuków, pow. łukowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Przytocznie, gm. Lysobyki, tegoż powiatu. (Nr. I. 17559/30 z dnia 21.VIII. 1930 r.).

133) *Kazimierę Bartoszewiczównę*, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Białoźbrzegach, pow. łukowskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Szczalbie, gm. Wojcieszków, tegoż powiatu. (Nr. I. 17558/30 z dnia 21.VIII. 1930 r.).

134) *Anielę Germatową*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Huszczy, powiatu białskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Chełmie. (Nr. I. 16420/30 z dnia 21.VIII. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę z dniem 1 października 1930 r.

1) *Helene Horbalównę*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Białce, gm. Jaszczów, pow. lubelskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Niedrzewicy Dużej, tegoż powiatu. (Nr. I. 15258/30 z dnia 25.VIII. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę w stan pozasłużbowy z dniem 1 września 1930 r.

1) *Cecylję Górną*, nauczyc. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Łopienniku Dolnym pow. krasnostawskiego. (Nr. I. 19789/30 z dnia 23.VIII. 1930 r.).

2) *Helenę Polkowską*, nauczyc. publ. szkoły powsz. w Miastkowie Starym, pow. garwolińskiego. (Nr. I. 17967/30 z dnia 7.VIII. 1930 r.).

3) *Leokadję Ziubrynowiczową*, nauczyc. publ. szkoły powsz. w Podhorcach, pow. hrubieszowskiego. (Nr. I. 20798/30 z dnia 1.IX. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przyjął do wiadomości dobrowolne zgłoszenie *Franciszka Zajęca*, o rezygnacji ze stanowiska kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej męskiej w Garwolinie z dniem 30 września 1930 r. (Nr. I. 19232/30 z dn. 18.VIII. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przyjął do wiadomości dobrowolne zgłoszenie *Mamerta Zacharskiego*, o rezygnacji ze stanowiska kierownika 2-klasowej publ. szkoły powszechnej w Zakrzowie, gm. Kamień, pow. puławskiego z dniem 31 lipca 1930 roku. (Nr. 20017/30 z dn. 25.VIII. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przyjął zgłoszenie o dobrowolnym wystąpieniu ze służby:

1) *Ks. Konstantego Tomaszewskiego*, etatowego prefekta publ. szkół powszech. w Jabłecznej, pow. bialskiego z dniem 31 sierpnia 1930 r. (Nr. I. 20172/30 z dn. 28.VIII. 1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego powołał do służby z dniem 1 września 1930 r.

1) *Wandę Czyżewską*, pozostającą w stanie nieczynnym nauczycielkę 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Żurawłówce, pow. konstantynowskiego, z powrotem do służby czynnej na stanowisko nauczycielki 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Nowosielcu, gm. Świnarów, tegoż powiatu. (Nr. I. 19534/30 z dnia 25.VIII. 1930 r.).

126.

KOMUNIKATY.

Godziny zajęć i przyjęć instruktorów.

Instruktor wychowania fizycznego prowadzi lekcje:

w poniedziałki:

od godz. 8 — 845 w Państw. Sem. Naucz. męsk.
" " 1250—1335 w Państwowym Pedagogjum.

w soboty:

od godz. 950—1035 w Państw. Sem. Naucz. męsk.
" " 1250—1335 w Państwowym Pedagogjum.

Przyjmuje interesantów w poniedziałki od godz. 9—1145 i od godz. 14—15 oraz w soboty od godz. 8—945.

264

Instruktor nauczania śpiewu prowadzi lekcje:

w poniedziałki:

od godz. 8 — 845 w publ. szkole powsz. Nr. 12 (Jezuicka 2).
" " 950—1246 w Państwowym Pedagogjum.

w wtorki:

od godz. 11 — 1145 w publ. szkole powsz. Nr. 12 (Jezuicka 2).
" " 1155—1345 w Państwowym Pedagogjum.

Przyjmuje interesantów w poniedziałki od godz. 13 — 15 i we wtorki od godz. 8—11 i od godz. 14—15.

Powołanie Komisji Kwalifikacyjnych.

Zarządzenie Kuratorjum O. S. L. z dnia 10 września Nr. I.-4977/30.

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 67, poz. 592) i § 7 rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22 grudnia 1926 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 31, poz. 187) powołuję:

a) dla rejonu wizytacyjnego p. naczelnika *St. Bugajskiego*, składającego się z miasta Lublina i powiatu lubelskiego, Komisję Kwalifikacyjną w następującym składzie:

1. p. *Stanisław Bugajski*, naczelnik wydziału szkół powsz. w Lublinie.
2. p. *Bolesław Kaczorowski*, inspektor szkolny w Lublinie.
3. p. *Józef Mucha*, inspektor szkolny w Puławach.
4. p. *Florentyn Kotliński*, kierownik szkoły powszechnej w Piaskach k/Lublina.
5. p. *Ludwik Grabowski*, nauczyciel szkoły powszechnej w Lublinie.
6. p. *Michał Kowalczyk*, kierownik szkoły powszechnej w Tarnogórze.
7. p. *Władysław Pytlakowski*, kierownik szkoły powszechnej w Kraśniku.

b) dla rejonu wizytacyjnego p. wizytatorki *J. Komornickiej*, składającego się z powiatów: Biłgoraj, Chełm, Hrubieszów, Janów Lubelski, Krasnostaw, Lubartów, Puławy, Tomaszów Lubelski i Zamość, Komisję Kwalifikacyjną w następującym składzie:

1. p. *Janina Komornicka*, okręgowy wizytator szkół w Lublinie.
2. p. *Leonard Krupczak*, inspektor szkolny w Chełmie.
3. p. *Jan Lachcik*, inspektor szkolny w Krasnymstawie.
4. p. *Stanisław Kosmala*, kier. szkoły powszechnej we Włoskovicach, w pow. puławskim.
5. p. *Władysław Oleszek*, nauczyciel szkoły powszechnej w Zamościu.
6. p. *Romuald Lindner*, kier. szkoły powszechnej w Biłgoraju.
7. p. *Władysław Głowacki*, kierownik publicznej szkoły powszechnej w Chełmie.

265

c) dla rejonu wizytacyjnego p. wizytatora *R. Waśniewskiego*, składającego się z powiatów: Biała Podlaska, Garwolin, Janów Podlaski, Łuków, Radzyń, Siedlce, Sokołów, Węgrów i Włodawa, w następującym składzie:

1. p. *Roman Waśniewski*, okręgowy wizytator szkół w Lublinie.
2. p. *Władysław Koszyk*, inspektor szkolny we Włodawie.
3. p. *Franciszek Mittek*, inspektor szkolny w Siedlcach.
4. p. *Wacław Suszka*, nauczyciel szkoły powszechnej w Siedlcach.
5. p. *Józef Kania*, nauczyciel szkoły powszechnej w Łosicach, w pow. Janów Podlaski.
6. p. *Kazimierz Jurzyk*, nauczyciel szkoły powszechnej w Parczewie, w pow. włodawskim.
7. p. *Stanisław Kruczek*, kierownik szkoły powszechnej w Łukowie.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki*.

W sprawie rejonów wizytacyjnych w szkołach średnich ogólnokształcących.

Zawiadamiam, że na rok szkolny 1930/31 ustaliłem w szkołach średnich ogólnokształcących następujące rejonu wizytacyjne.

I. Rejon Wizytacyjny Naczelnika Wydziału p. *Feliksa Wojciechowskiego*:

- 1) Gimnazjum Państwowe im. St. Staszica w Lublinie,
- 2) Gimnazjum Żeńskie H. Czarnieckiej w Lublinie,
- 3) Gimnazjum Żeńskie W. Arciszowej w Lublinie,
- 4) Gimnazjum Koedukacyjne Zrzeszenia Nauczycieli Szkół Średnich dla młodzieży wyznania mojżeszowego w Lublinie.

II. Rejon — Okręgowego Wizytatora szkół p. *Jana Firewicza*:

- 1) Gimnazjum Państwowe im. Hetmana Zamojskiego w Lublinie,
- 2) Gimnazjum Męskie im. Vetterów Zgromadzenia Kupców w Lublinie,
- 3) Gimnazjum Żeńskie S. S. Urszulanek w Lublinie,
- 4) Gimnazjum Żeńskie Władysława Kunickiego w Lublinie,
- 5) Gimnazjum Państwowe im. St. Czarnieckiego w Chełmie,
- 6) Gimnazjum Koedukacyjne Gminy Żydowskiej w Chełmie,
- 7) Gimnazjum Koedukacyjne Wydziału Powiat. Sejmiku w Garwolinie,
- 8) Gimnazjum Państwowe im. St. Staszica w Hrubieszowie,
- 9) Gimnazjum Koedukacyjne Polskiej Macierzy Szkolnej w Janowie Lub.
- 10) Gimnazjum Państwowe im. Wł. Jagiełły w Krasnymstawie,
- 11) Gimnazjum Koedukacyjne Wydziału Powiatow. Sejmiku w Kraśniku,
- 12) Gimnazjum Koedukacyjne Towarzystwa Przyjaciół Gimnazjum Humanistycznego w Lubartowie,
- 13) Gimnazjum Państwowe im. Ks. A. Czartoryskiego w Puławach,
- 14) Gimnazjum Żeńskie Towarzystwa Szkoły Średniej w Puławach,
- 15) Gimnazjum Państwowe im. B. Głowackiego w Tomaszowie Lub.

- 16) Gimnazjum Państwowe im. Hetm. Zamojskiego w Zamościu,
- 17) Gimnazjum Koedukacyjne Tow. Szkoły Średniej w Dęblinie,
- 18) Gimnazjum Państwowe im. M. Konopnickiej w Zamościu,
- 19) Gimnazjum Koedukacyjne Gminy Żydowskiej w Zamościu,

III. Rejon — Okręgowego Wizytatora Szkół p. *Stanisława Komara*:

- 1) Gimnazjum Państwowe im. Unji Lubelskiej w Lublinie,
- 2) Gimnazjum Męskie Spółki Cywilnej „Szkoła Lubelska“ w Lublinie,
- 3) Gimnazjum Męskie Biskupa Lubelskiego w Lublinie,
- 4) Gimnazjum Żeńskie M. Sobolewskiej w Lublinie,
- 5) Gimnazjum Męskie Tow. Zakł. Szkół Żydowskich w Lublinie,
- 6) Gimnazjum Żeńskie Tow. Zakł. Szkół Żydowskich w Lublinie,
- 7) Gimnazjum Państwowe im. J. I. Kraszewskiego w Białej Podl.
- 8) Gimnazjum Państwowe im. Em. Plater w Białej Podl.
- 9) Gimnazjum Państwowe im. T. Kościuszki w Łukowie,
- 10) Gimnazjum Żeńskie Tow. Szkoły Średniej w Łukowie,
- 11) Gimnazjum Koedukacyjne Tow. Szkół Średnich dla młodzieży w. moż. w Międzyrzecu Podl.
- 12) Gimnazjum Koedukacyjne Wydziału Pow. Sejmiku w Radzynie Podl.
- 13) Gimnazjum Państwowe im. Hetmana Żółkiewskiego w Siedlcach,
- 14) Gimnazjum Państwowe im. Kr. Jadwigi w Siedlcach,
- 15) Gimnazjum Państwowe im. B. Prusa w Siedlcach,
- 16) Gimnazjum Męskie Biskupa Podlaskiego w Siedlcach,
- 17) Gimnazjum Żeńskie im. K. Zembrzuskiej w Siedlcach,
- 18) Gimnazjum Męskie im. Sienkiewicza ks. ks. Salezjanów w Sokolowie Podl.
- 19) Gimnazjum Koedukacyjne Wydziału Pow. Sejmiku w Węgrowie.
- 20) Gimnazjum Koedukacyjne Rady Miejskiej w Międzyrzecu Podl.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. Eustachy Nowicki*.

W sprawie monografii historycznej o powstaniu listopadowym.

Obywatelski Komitet Obchodu Stulecia Powstania Listopadowego we Lwowie przygotowuje historyczną monografię pamiątkową o Powstaniu Listopadowym, na którą prace, zaaprobowane przez Ministerstwo W. R. i O. P., Wojskowe Biuro Historyczne przy Ministerstwie Spraw Wojsk. i inne Ministerstwa, są w pełnym toku.

Monografia formatu 315 × 250 mm. ujęta w piękną szatę zewnętrzną zawierająca kilkadziesiąt ilustracji, mieszcząca w sobie na kilkuset stronicach druku, na papierze bezdrzewnym, względnie kredowym, autografy wybitnych osobistości Polski Odrodzonej, reprodukcję oryginalnych sztychów i rysunków z doby Powstania, portrety i życiorysy Wodźców, Twórców i Bohaterów z r. 1830/31, reprodukcje obrazów batalistycznych, autografy Wodźców i wybitnych osób z r. 1831, oraz rozkazów wojskowych,

opisu przebiegu walk i bitew powstańczych i szereg cennych prac historycznych, przedstawi popularnie ideę i dzieje Powstania Listopadowego i ze względu na powyższą wyjątkową swą rolę i misję oraz wysoką wartość dydaktyczną dla krzepienia ducha patriotycznego wśród młodego pokolenia w szkołach całej Polski, uznana została przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za godną rozpowszechnienia i poparcia. Znaleść się ona winna zatem w pierwszej linii we wszystkich polskich zakładach naukowych, a tem samem w rękach całego Nauczycielstwa i młodzieży i w tej myśli Kuratorjum zwraca się na skutek prośby Komitetu Redakcyjnego ilustrowanej książki pamiątkowej „W 100 Rocznicę Powstania Listopadowego“ z apelem do wszystkich zakładów naukowych o nabycie drogą przedpłaty powyższego dzieła.

Mimo olbrzymich kosztów — Komitet pragnąc, by księga ta znalazła się w każdej bez wyjątku szkole polskiej, postanowił oznaczyć ceny nabycia dzieła w przedpłacie w wysokości minimalnej, dostępnej dla każdego zakładu naukowego w Polsce, z tem jednak, że ceny te obowiązują tylko w przedpłacie, o ile wpłacona zostanie ona w nieprzekraczalnym terminie do dnia 30 września bieżącego roku, po upływie którego zostaną o przeszło 50% podwyższone. Powyższe specjalnie w przedpłacie niższe ceny są następujące: egzemplarz broszurowany zł. 18.—, w oprawie kartonowej zł. 25 —, ozdobny zł. 40. Należytość płać do 30 września b. r. na adres: Administracja Wydawnictwa „W Setną Rocznicę Powstania Listopadowego“ Lwów, ul. Piekarska L. 26.

W sprawie zezwolenia na prowadzenie szkoły.

Kurator Okręgu Szkolnego pismem z dnia 5 września 1930 r. Nr. II. 20384/30 zezwolił na utrzymanie i prowadzenie w Dęblinie średniej koedukacyjnej szkoły ogólnokształcącej.

W sprawie ilustrowanego tygodnika literacko społecznego „Kobieta Współczesna“.

Redakcja „Kobiety Współczesnej“ wychodząc z założenia, że dostarczenie młodzieży żeńskiej, kończącej szkoły, gruntownie opracowanych materiałów dotyczących poszczególnych zawodów, dostępnych dla kobiet, jest rzeczą niezmiernie wagi, wydała numer specjalny poświęcony tej sprawie.

Numer ten może być cennym materiałem pomocniczym dla nauczycielstwa szkół średnich i przy opracowywaniu pogadanek „O wyborze zawodu“ jak również przy udzielaniu informacji przyszłym abiturjentkom, które niejednokrotnie już w ciągu roku szkolnego zwracają się o wskazówki do nauczycielstwa.

II. Część nieurzędowa.

Bolesław Kaczorowski.

Jeszcze w sprawie „cichych zajęć“.

Z prawdziwym zainteresowaniem przeczytałem w N-rze 7 Dziennika Urzędowego Kuratorjum Lubelskiego artykuł p. Młodowskiej na temat „cichych zajęć“.

Niekłamaną wdzięczność i szczerze podziękowanie wyrazić należy p. Młodowskiej, — w imieniu przeważnej części naszej młodzieży, uczącej się w szkołach niżej zorganizowanych, — w imieniu poważnej gromady nauczycieli, pracujących w szkołach o oddziałach połączonych, — za poruszenie tej, tak bardzo ważnej i aktualnej sprawy.

Zdawałoby się, że zapatrzeni w ostatnich latach w komasację szkół, tworzenie sieci szkolnej, dążenie do jednolitej szkoły i zrównanie programów nauczania w niższym gimnazjum i szkole 7-klas. powszechnej, — zapomnieliśmy o tych szkołach, 1, 2 czy 3-klasowych, rozrzuconych po naszych wioskach, w których tkwi i przez długie jeszcze lata tkwić będzie poważny procent naszej dziatwy, — w których pracuje i przez długie jeszcze lata pracować będzie, — z wielkim wysiłkiem, — poważna część naszego nauczycielstwa.

A szkoły te, — jak słusznie twierdzi p. Młodowska, na równi ze szkołą 7-klasową, spełnić mają jedno wielkie zadanie — „dać Polsce świadomych swej roli obywateli“.

Cieszyć się należy, że sprawę tę poruszono ze strony najbardziej kompetentnej, ze strony kierowniczkich zakładów kształcenia przyszłych nauczycieli, co daje rękojmię, że z seminarjum nauczycielskiego w Chełmie wyjdą nauczycielki, które umiejętnie podchodząc do trudnej pracy w szkołach niżej zorganizowanych, przy mniejszym wysiłku, cel osiągną.

Ideałem szkoły powszechnej jest szkoła 7-klasowa, lecz — by ona istniała, potrzeba najmniej 300 dzieci. Im mniej dzieci, tem niżej zorganizowaną jest szkoła.

By ideał ten osiągnąć, powstała myśl łączenia szkół sąsiednich o oddaleniu, drogą czy ścieżką, (a nie o promieniu) aż do 3 km. w jedną szkołę. Nie wszędzie da się to uskutecznić — zwłaszcza wobec przeprowadzanego dziś scalania gruntów, które oddala od siebie pojedyncze osiedla wiejskie.

Pozostaną przeto w Polsce szkoły 1-klasowe, (o jednym nauczycielu i 40 do 60 dzieciach), szkoły 2-klasowe (o 2 nauczycielach i 60 do 80 dzieciach) i t. d. — jakkolwiek liczba ich, przy komasacji i budowie szkół (sieć szkolna), będzie z każdym rokiem zmniejszała się.

Do każdej z tych szkół, — a więc bez względu na to, czy jest 1, 2, czy 7-klasową, — uczęszczać muszą dzieci przez 7 lat, bo taki obowiązek nakłada ustawa o powszechnem nauczaniu, — czyli, w każdej z tych szkół jest 7 roczników dzieci (od 7 do 14 lat), z tą różnicą, że w szkole 7-klasowej, dzieci te rozbite na siedm oddziałów (klas) pobierają naukę w każ-

dym oddzieli oddzielnie (szkoła o 7 nauczycielach), a w szkole 1-klasowej (40 do 60 dzieci) roczniki te rozbite są na cztery oddziały i uczy je jeden nauczyciel.

Nie będę tu wspominał o łączeniu roczników w poszczególne oddziały, oraz o zasadach organizacji szkół o różnych stopniach organizacyjnych, gdyż nie to jest dziś moim celem. Pragnę poprzeć wywody p. Młodowskiej, wykazać „konieczność” i uzasadnić doniosłość „zajęć cichych”.

Za przykład biorę szkołę 1-klasową (o jednym nauczycielu). W szkole 1-klasowej uczy nauczyciel III i IV oddział wspólnie przed południem (18 godzin tygodniowo), I i II oddział wspólnie po południu (16 godzin). Mając przed sobą w klasie równocześnie dwa oddziały, może nauczyciel pracować głośno tylko z jednym, — drugiemu daje „ciche zajęcia”. Żle może stało się, że w programach ministerjalnych użyto terminu „nauka głośna” i „zajęcia ciche”, (dlaczego nie „nauka cicha”?).

Gdy dziecko płacze i przeszkadza ojcu, czy też matce w pracy, — dają mu jakąś zabawkę, lub w braku tej, pierwszy lepszy przedmiot będący pod ręką, by je *czemś* „zająć”, a tem samem — przeszkodę w pracy usunąć.

W praktyce mej spotykałem nieraz początkujących nauczycieli, którzy w podobny sposób — „zajęcia ciche” traktowali. Korzyść zatem z takiego „zajęcia cichego” odnieść miała młodzież, która równocześnie naukę głośno pobierała, bo „zajęcia ciche” służyło na to, by tej młodzieży w głośnej nauce nie przeszkadzano.

Chwytano więc na „zajęcia ciche” — co było pod ręką, najczęściej bezmyślne przepisywanie z książki, w czasie czego nauczyciel zabierał się z drugim oddziałem do nauki głośnej. Nie budzące żadnego zainteresowania „zajęcia ciche” zamieniało się wkrótce na zajęcia „hałaśliwe”, przeszkadzało dalszemu prowadzeniu nauki głośnej, — nauczyciel stawał bezradny i marzył o tem, by jak najprędzej ze szkoły niżej zorganizowanej uciec.

Dążeniem dzisiejszej szkoły jest — oprzeć naukę na samodzielnej pracy ucznia, a ta samodzielna praca występuje wybitnie w czasie „cichego zajęcia” tak w domu, jak i w szkole, — trzeba je umieć tylko odpowiednio przygotować i zorganizować.

Szkoda, że tak mało miejsca poświęcono zajęciom cichym we wskazówkach metodycznych do programów ministerjalnych. Umieszczono tam tylko cały szereg wskazań ogólnych, bez ściślejszych wskazówek metodycznych, np. „Zajęcia ciche muszą pozostawać w ściślejszej łączności z nauką głośną, być jej powtórzeniem, ugruntowaniem, dopełnieniem, niekiedy przygotowaniem”. — „Celowo obmyślane zajęcia ciche umożliwią takie same opracowanie materiału naukowego w szkole 3-klasowej, co w szkole 7-klasowej” — lub — „Pod względem wychowawczym oparcie nauki w pewnej mierze na zajęciach cichych, a więc na samodzielnej pracy uczniów, ma znaczenie bardzo doniosłe”.

Nie ulega wątpliwości, że samodzielnie wykonana praca daje uczniowi zadowolenie, zachęca go do dalszych prób, budzi wiarę we własne siły.

Poczucie samodzielności to radość twórcza. Takie tezy przyświecać winny nauczycielowi przy organizowaniu „zajęć cichych”.

Temat zajęcia cichego winien wyplýwać, — jak zresztą żąda ministerjalny program, — z nauki głośnej, musi być jednak przez nauczyciela szczegółowo obmyślany i tak przygotowany, by obudził u dzieci zainteresowanie. Bez zainteresowania niema mowy o zajęciu cichem.

Uczniowie żywo zainteresowani tematem w czasie zajęcia cichego, nie „słyszają”, odbywającej się z innym oddziałem nauki głośnej, ona im w pracy samodzielnej nie przeszkadza, podobnie jak i nam starszym, „zaczytanym” nieraz w pięknej „interesującej” książce, nie przeszkadza rozmowa osób innych. Zresztą ile to działwy, zwłaszcza ze szkół powszechnych, „odrabia swe lekcje” w ciasnych izdebkach, wśród gwaru domowników, płaczu małych dzieci, stuku młotka lub turkotu maszyny do szycia? Jak idealnie — wobec tego — przedstawia się nauka cicha w szkole? Gra tu również wielką rolę i przyzwyczajenie. Rodziny pracowników kolejowych śpią najspokojniej w czasie, gdy pod ich oknami pędzą z łoskotem pociągi pospieszne. Dla tego też nie należy zrażać się pewnymi trudnościami w początkach.

W artykule swoim rzuca p. Młodowska cały szereg bardzo cennych i trafnych wskazań, gdzie i jakich należy szukać tematów na zajęcia ciche.

Niech one nie padną tylko w próżnię; — niech je skwapliwie zastępują nauczyciele, pracujący w szkołach niżej zorganizowanych; — niech je uzupełnią całym szeregiem przykładów, umieszczonych w dziale IV — Objasnień metodycznych w Programie nauczania języka polskiego: „Ćwiczenia językowe piśmienne”; — niech je uzupełnią podobnymi tematami własnego pomysłu, — a „zajęcia ciche” staną się miłym zajęciem działwy szkolnej, podniosą poziom nauki i ułatwią pracę nauczycielowi. Nieocenione usługi odda nauczycielowi, przy cichych zajęciach, „Płomyczek”, oraz „Ilustracja szkolna” — zwłaszcza w swej nowej formie, wydawane przez Związek Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych. (Opis obrazka, ilustracja powiastki i t. p.). Opowiadanie bajki, czy powiastki w czasie nauki głośnej w oddziałach niższych i polecenie dowolnego zakończenia jej w czasie cichego zajęcia; — odmienne „rozwiązanie” opracowanej czytanki, czy nowelki — będzie również interesującym zajęciem cichem dla oddziałów starszych.

Najwięcej godzin zajęcia cichego przypada na język polski, mniej na rachunki i geografję.

W oddziałach starszych materiału do zajęć cichych z języka polskiego dostarczy również historia i przyroda, (koncentracja) — a nawet rachunki, gdyż układanie zagadnień praktycznych, przez dobieranie treści do wzorów liczbowych, np. $2 \times 8 - 4 =$, będzie także ćwiczeniem językowym.

Najmniej trudności w szukaniu tematów do zajęcia cichego nastęrczają rachunki.

Unikać jednak bezwarunkowo należy zajęcia cichego z rachunków z równoczesną nauką głośną rachunków w innym oddziale, gdyż głośne liczenie przeszkadza cichemu liczeniu.

Dla urozmaicenia wprowadzić można na zajęcia ciche z rachunów, zbiorowe rozwiązywanie złożonego zagadnienia praktycznego przez grupy, z trzech lub czterech uczniów, np. „Matka kupiła 3 kg. cukru, 2 kg. chleba, $\frac{1}{2}$ kg. słoniny. Ile otrzymała reszty z 20 zł.?” (Ceny tych artykułów polecono uczniom zbadać dnia poprzedniego). Pracę w grupach uczniowie rozbiegają między siebie: jeden liczy ile matka ma zapłacić za cukier, drugi

za chleb, trzeci za słoninę, czwarty czeka, by zliczyć to razem, a następnie wszyscy (w każdej grupie) odejmują od 20 zł.

Jak powiedziałem wyżej, podstawą zajęcia cichego jest — obudzenie możliwego zainteresowania, dlatego wskazanem jest wytworzenie przy rozwiązywaniu podobnych zagadnień — współzawodnictwa między poszczególnymi grupami. W miarę rozwiązywania zagadnień, poszczególne grupy składają wynik na pierwszej ławce, gdzie jeden z uczniów, pod okiem nauczyciela, oznacza go liczbą kolejną.

W miejscu tem wspomnieć muszę o tem właśnie „o k u” nauczyciela, na co zresztą i p. Młodowska niemały położyła nacisk.

Młodzież, pracująca „cicho”, musi wiedzieć o tem, że praca jej jest bacznie śledzona przez nauczyciela, mimo tego, że on równocześnie zajęty jest nauką głośną. Nauczyciel musi znaleźć sposobność, — bez przerywania nauki głośnej, — do pobieżnego skontrolowania nauki cichej, by w razie potrzeby rzucić jakieś wyjaśnienie, lub zachętę.

Sposób rozwiązywania zbiorowego zagadnienia drogą, jak wskazałem wyżej, ma niemałe znaczenie wychowawcze. Wynik pracy jednostki staje się zależnym od wyniku pracy współpracowników. Zorjentują się w tem szybko uczniowie. Nauczyciel zauważy, że uczniowie, rozbijając między siebie pracę, — najłatwiejszą część zagadnienia przydzielają najsłabszemu wśród siebie; — przy rozdziale pracy nie prowadzą targów, gdyż czas szybko ucieka; — uczniowie zdolniejsi po ukończeniu swej pracy pomagają słabszym i t. p. — słowem — tworzy się zgodna harmonijna współpraca, od której osiągnięcie celu zależy.

Zagadnienia podobne, to jest nauka rachunków, — to — zastosowanie nabytych wiadomości do życia codziennego, to — ćwiczenie w szybkim orjentowaniu się, w szybkim myśleniu, — co w języku potocznym nazywamy — „przytomnością umysłu”.

Niezależnie od pobieżnej kontroli zajęcia cichego w szkole, winien nauczyciel pracę tę szczegółowo przejrzeć i ocenić w domu.

Jak widać z naprowadzonych przykładów, im starszy oddział, tem łatwiej znaleźć temat do zajęć cichych, tem łatwiej obudzić zainteresowanie i stworzyć samodzielną pracę ucznia. Odwrotnie, — im młodszy oddział — idzie to trudniej, a wielkiej pomysłowości nauczyciela wymaga już I oddział, zwłaszcza w pierwszych początkach.

Cały szereg tematów na tę „ciężką chwilę” podaje p. Młodowska, inne, podobne, specjalnie dla pierwszego oddziału, znajdują nauczyciele we wskazówkach metodycznych do Programu języka polskiego: „Objaśnienia dla I oddziału”, grupy a), b), c).

Bojąc się nieporozumień, muszę bliżej wyjaśnić twierdzenie p. Młodowskiej, że — „czas trwania „cichych zajęć” nie jest ściśle programem ministerjalnym ograniczony”. Pisząc o tem miała p. Młodowska na myśli „czas” — jako jednostkę godzinną, to znaczy, że zajęcia ciche może trwać $\frac{1}{2}$ lub całą godzinę. Czas trwania zajęć cichych w programie (rozkładzie godzin) szkoły, zwłaszcza szkoły 1- i 2-klasowej, jest ściśle w programach ministerjalnych uwzględniony i głęboko przemyślany. Uwzględniono tu trudności o których wspomina p. Młodowska, a o których pisałem wyżej, t. j. trudność urządzania nauki cichej w I oddziale. Dla tych właśnie powodów $1\frac{1}{2}$ ($7\frac{1}{2}$) godziny przeznaczonych na wspólną naukę języka polskiego

w I i II oddziale, — wyznaczono w I oddziale $\frac{9}{2}$ ($4\frac{1}{2}$) na naukę głośną, a tylko $\frac{6}{2}$ (3) na naukę cichą, — w czasie, gdy odwrotnie — w oddziale II-gim wyznaczono tylko $\frac{6}{2}$ (3) godz. na naukę głośną, a $\frac{9}{2}$ ($4\frac{1}{2}$) godz. na naukę cichą, — wychodząc właśnie z założenia, że łatwiej i korzystniej może już młodzież II-go oddziału pracować w czasie zajęć cichych. Podobnie jest i z rachunkami: — z $4\frac{1}{2}$ godzin, wyznaczonych wspólnie dla oddziału I-go i II-go, przeznaczają się $5\frac{1}{2}$ ($2\frac{1}{2}$) godz. na naukę głośną w I-ym oddziale, a tylko $\frac{4}{2}$ (2) godz. na oddział II-gi, gdy odwrotnie na zajęcia ciche w I-ym oddziale przeznaczają się tylko 2 godz., a w II-gim $2\frac{1}{2}$ godz.

Podobne kombinacje zachodzą i w szkole 2-klasowej, gdzie liczba godzin przeznaczona na jakiś przedmiot, nie może być równomiernie dzielona (po połowie) na zajęcia głośne i ciche. Np. w oddziale II-gim — 7 godzin j. polskiego dzieli się na 3 głośne a 4 ciche, lub 5 godzin rachunków w III-cim oddziale, dzieli się na 2 głośne a 3 ciche.

Nie będę wchodził w bliższe szczegóły tych podziałów, gdyż odbiegłbym od tematu, — tem bardziej, że w blankietach na rozkłady godzin, — Kuratorjum specjalnie wydrukowało tabelki z podziałem przedmiotów na zajęcia głośne i ciche w szkołach 1- i 2-klasowych.

P. Młodowska dzieli zajęcia ciche na dwie grupy: 1) takie, „które stanowią zastosowanie, ćwiczenie pewnej wiadomości, nabytej na uprzednich lekcjach” i 2) takie „które przygotowują materiał do nowej lekcji”. Tak dzieli je również program ministerjalny, wspominając o tych drugich tylko, że „mogą być niekiedy przygotowaniem”.

W szkołach, w których są zajęcia ciche, spotykałem się dotychczas jedynie z pierwszą grupą zajęć cichych. Należałoby jednak, wśród tych nauczycieli, którzy dają sobie już bez trudności radę z zajęciami cichymi, wprowadzić i ten drugi rodzaj zajęć cichych, jako przygotowanie do nowej lekcji. Tu należałoby się zastanowić każdorazowo, co z zajęcia głośnego przenieść można na zajęcia ciche, a więc np. — przed opracowaniem czytanki — czytają ją dzieci na zajęciach cichych i podkreślają nieznanne wyrazy, — lub np. przed nauką przyrody obserwują rozdane okazy i zapisują swe spostrzeżenia, według przyjętej już, lub nawet wypisanej na tablicy kolejności i t. p.

Przyłączam się w zupełności do apelu p. Młodowskiej. Niechaj nauczyciele, którzy pracują w szkołach niżej zorganizowanych i pracą, oraz doświadczeniem zdobyli w praktyce cały szereg pomysłów — dzielą się nimi z nami. Niechaj na tem miejscu Dziennika Kuratorjum, czy też w „Ognisku” pojawi się cały szereg przykładów wypróbowanego i celowego wykorzystania „zajęć cichych”.

Stwierdzam jednak równocześnie, że to tej ważnej sprawy jeszcze w zupełności nie załatwi. Powodu niedoceniań „zajęć cichych” należy szukać u źródła, a wskazała nam je dyrektorka seminarjum nauczycielskiego: „powodem, że zajęcia ciche są bolączką naszej szkoły niżej zorganizowanej, stratą czasu dziecka, podkopaniem zaufania rodziców do szkoły — jest (między innymi) — brak odpowiedniego przygotowania metodycznego w seminarjum, które w swych pouczeniach metodycznych operuje wskazaniem dla pełnej szkoły siedmioklasowej”.

Zwłaszcza dziś, gdy przygotowanie nauczycieli wyłącznie do szkół 7-klasowych, wzięto na siebie Pedagogjum, należy pomyśleć o zreorganizowaniu szkoły ćwiczeń w seminarjach nauczycielskich i wprowadzić w nich naukę o oddziałach połączonych, przy zastosowaniu nauki głośniejszej i cichej.

Do sprawy zajęć cichych w szkołach od 3—do 6-klasowych włącznie—jeszcze powrócę.

Centralna Biblioteka K. O. S. L.

Od kilku lat istnieje przy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego w Lublinie Biblioteka Pedagogiczna, z której mogą korzystać wszyscy nauczyciele, pracujący na terenie okręgu.

Obecnie Biblioteka posiada 3.500 dzieł z działów: 1) Język polski i literatura. 2) Historia i nauki społeczne. 3) Fizyka i chemia. 4) Geografia. 5) Przyroda. 6) Matematyka. 7) Przedmioty artystyczne, higiena i sport. 8) Nauki pedagogiczne. 9) Psychologia i filozofia. 10) Języki obce.

Każdy z działów uwzględnia metodykę nauczania danego przedmiotu w szk. powszechnej i średniej oraz dzieła, dające możliwość dalszego kształcenia się w poszczególnych dziedzinach. Szeroko uwzględnia się dzieła nauk pedagogicznych i sprowadza się nowości z tego zakresu, kompletuje się również podręczniki do egzaminu praktycznego i dzieła do egzaminu z wyższego kursu. Najnowsze prace z oświaty pozaszkolnej specjalnie są w Bibliotece uwzględnione. Z dzieł ostatnio sprowadzonych należy wymienić: Jeleńska: „Sztuka wychowania”. Nawroczyński: „Zasady nauczania”.

Bovet, „Psychologia i wychowanie”. Rowid „Psychologia pedagogiczna”. Dr. Piaget „Mowa i myślenie u dziecka”. Boy-Żeleński „Żywi ludzie”, „Bronzownicy”.

Adamczewski „Serce nienasycone” (książka o Żeromskim).

Staszewski „Józef Piłsudski” Piłsudski 1926—1929 „Przemówienia, wywiady, artykuły”.

Wojciechowski: „Życiorys własny robotnika”, Orsini-Rosenberg „Program badań socjologicznych”, Wolert „Demokracja i kultura”, Hederman „Monografia powiatu brasławskiego” — „Zagadnienia oświaty dorosłych”, „Kultura wsi”, Dwie konferencje (Łowicz, Kazimierz).

Grabski Władysław: Wieś i folwark, Oświata ludu i sprawy agrarne w Polsce — i inne.

Biblioteka w miarę możności uwzględnia zapotrzebowania, jakie jej przedstawiają czytelnicy. Korzystać z niej może nauczycielstwo miejscowe wszystkich typów szkół, wypożyczając książki na 2 tygodnie i z Okręgu, z prawem zatrzymania książki na 1 miesiąc. Abonamenty bezpłatne.

W razie niemożności przyjazdu do Lublina książki można zamawiać listownie i pocztą odsyłać do Lublina. Adres: Pedagog. Biblioteka K. O. S. L. Lublin, 3 maja 6.

Ze wszech miar pożądanem byłoby, by nauczycielstwo całego Okręgu zainteresowało się Biblioteką, która dotychczas obsługuje prawie wyłącznie Lublin.

Biblioteka geograficzno-dydaktyczna.

Kuratorjum zwraca uwagę na pożyteczne wydawnictwo „Biblioteka geograficzno-dydaktyczna” pod redakcją prof. St. Pawłowskiego.

Dotychczas ukazały się cztery zeszyty:

1. W. Jezierski. Szkolny zakład geograficzny.
2. St. Niemcówna. Geografia w szkołach szwedzkich.
3. Al. Tarnawski. Najważniejsze pomoce przy nauce geografji. Cz. I. Gnomon i jego użycie.
4. K. Bzowski. Jak uczyć o klimacie.

Nauczyciele geografji i kierownicy szkół znajdują w nich nader cenne wskazówki, dotyczące organizacji pracowni i gabinetów geograficznych oraz zaopatrzenia ich w pomoce naukowe, jak również wskazania praktyczne, jak korzystać z przyrządów i przeprowadzać obserwacje zjawisk geograficznych.

Książki nadesłane.

M. Mścisz. Geografia dla I szej klasy szkoły średniej i V-go oddziału szkoły powszechnej Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie 1930 r. Cena Zł 3.—

Klasa pierwsza gimnazjum otrzymuje po raz pierwszy podręcznik geografji, który wprowadza jednolitość programową i dydaktyczną w przedmiocie geografji na 5 roku pracy szkolnej. Ujednolicenie programu nauczania geografji było i jest postulatem sfer nauczycielskich, a ostatnio tą samą drogą poszło Ministerstwo, które wydało projekt nowych programów szkolnych. Książka M. Mścisza jest zgodna ze stanowiska Ministerstwa i zasadniczo opiera się na przewodnich myślach nowego projektu Ministerjalnego.

Przedmiotem książki jest ziemia jako całość. W opracowaniu treści podręcznika autor uwzględnia w jak najszerzej mierze wskazania nowych planów szkolnych, jednak w toku rozwinięcia treści podręcznika korzysta ze swego bogatego doświadczenia życiowego i daje podręcznik, dostosowany zarówno dla potrzeb szkoły jak i umysłowego poziomu danej społeczności klasowej. Autor wprowadza jak najściślejszy związek przedmiotu z mapą i ten związek utrzymuje konsekwentnie przez cały rok szkolny. Pamięta jednak o tem, że młodzież tej klasy nie zna jeszcze mapy i nie umie się nią posługiwać. Wpłata więc w tok pracy geograficznej naukę o mapie, poczem ją rozwija i utrwała na bogactwie licznych i celowo dobranych ćwiczeń na mapie. Punktem wyjścia jest krajobraz najbliższego środowiska szkolnego i plan miasta i powiatu, skąd przechodzi się do mapy Polski i mapy ziemi.

Inż. Henryk Bagiński. „Zagadnienie dostępu Polski do morza”. Broszura ta, wyróżniona przez Polską Komisję Międzynarodowej Współpracy Intelektualnej, jest do nabycia w Zarządzie Obwodu Lubelskiego Związku Obrony Kresów Zachodnich, Lublin, ul. Powiatowa 1, w cenie 6 zł. 50 gr.

Elementarz. Od dłuższego czasu nie ukazano się nic nowego w tej dziedzinie, w której jednak zdobyto dużo nowych doświadczeń teoretycznych i praktycznych. Zdobycze te zastosował *Edmund Chodak* w nowym i oryginalnie pomyślanym elementarzu, który ukaze się jeszcze przed wakacjami, pod tytułem „Moja pierwsza książeczka”.

Korzystając z najnowszych badań nad umysłowością i mową dziecka, autor oparł swój elementarz na t. zw. synkretyzmie, będącym przejawem egocentrycznego myślenia dziecka, pośredniego między myśleniem podświadomym, (autystycznym) a świadomym (inteligentnym). Wprawdzie już *Decroly* doszedł do uczenia metodą „globalną” całych wyrazów przed znajomością liter dzięki istnieniu owego zjawiska synkretyzmu — jednakże ten synkretyzm miał być przedewszystkiem pomocą i ułatwieniem w nauczaniu, stał się sposobem nauczania.

Stąd też myślowo-wzrokowa metoda *Decroly* obarcza pamięć dziecka nadmiarem obrazów wzrokowych, zbyt długo traktuje wyraz, jako symbol. Prawda, że synkretyzm myślenia, mimo wszelkich błędów, prowadzi dziecko po całym szeregu stopniowych selekcji i wzajemnych redukcji do myślenia logicznego — należy jednak pamiętać i o tem, że schemat całości spostrzegania i rozumienia synkretycznego zależy od wydatnych szczegółów (i odwrotnie), co daje nam możliwość przeprowadzania stopniowej analizy, wprowadzającej w szybszym tempie do myślenia świadomego. Stopniowość tej analizy idzie od zdania do wyrazu, od wyrazu do zgłoski-literary. Proces czytania polega nietylko na łączeniu wyobrażeń realnych ze wzrokowemi (myślowo-wzrokowa metoda *Decroly*), ale na wiązaniu tychże i z wyobrażeniami wymawianiowo-słuchowemi, (a przy pisaniu i z pisaniami), co uwzględnia właśnie metoda elementarza *E. Chodaka*, a nazwana przez autora synkretyczno-analityczną. Następnie właściwości fonetyczne języka polskiego znalazły po raz pierwszy należyte uwzględnienie i zastosowanie. Z jednej strony metodyczny układ, piękna treść czytanek, łatwe wierszyki (parafrazowane i oryginalne), z drugiej — obfitość obrazków, staranność pisma i odpowiedni druk podnoszą wartość tej książki, której metoda może przynieść istotny postęp w metodyce początkowego nauczania i okazać się lepszą i doskonalszą od innych metod, dotychczas stosowanych.

Ważne dla Kierowników i Reżyserów Teatrów Ludowych.

Związek Teatrów Ludowych w Warszawie wydał podręcznik p. t. „Korespondencyjny kurs teatralny dla kierowników i reżyserów teatrów ludowych” zawierający cały szereg ilustrowanych wykładów z dziedziny teatru. Podręcznik „Korespondencyjny kurs teatralny” jest jedynym tego rodzaju wydawnictwem w Polsce.

Treść podręcznika obejmuje następujące rozdziały:

Z historii teatru i dramatu: Teatr Starożytny, Teatr Średniowieczny, Teatr Odrodzenia, Teatr w dobie Szekspira i Moljera, Teatr Europejski nowszy, Teatr Polski do Bogusławskiego włącznie, Teatr w Polsce współczesnej.

W dziale „Repertuar teatralny” znajdzie czytelnik opis kilkudziesięciu najlepszych sztuk do grania z podziałem na stopnie trudności.

W dziale „Ogólne zasady reżyserji” omówiona jest w popularnem ujęciu sprawa reżyserowania i wystawiania sztuk, łącznie z wyczerpującymi wskazówkami tyczącymi się charakterystyki.

Wymowa i deklamacja, mimika i gest, potraktowane są obszernie z przytoczeniem licznych przykładów i ćwiczeń.

Ubiorem teatralnym poświęcono może najwięcej miejsca. Cały szereg autorów z różnych części Polski opisało stroje ludowe swej ziemi.

W dziale „Inscenizacja obrzędów, pieśni i podań ludowych” wzięto pod uwagę istotę i cel inscenizacji różnych obrzędów, połączonych bądź to z porą roku lub świętem rodzinnem.

Jak przeprowadzać wszelkie inscenizacje praktycznie mówi osobny rozdział p. t. „Inscenizacja praktyczna”.

Na uwagę zasługuje również projekt organizacji regionalnych Związków teatralnych, o których mowa w dziale „Regionalna organizacja zespołów i Związków Teatrów Ludowych”.

O chórach ludowych, ich organizacji i nauce zespołowej znajdujemy ciekawe i pouczające materiały w licznych wykładach objętych kursem.

Książkę tę polecić możemy każdemu, kto interesuje się teatrem ludowym, a w szczególności Kierownikom i Reżyserom, którzy brak dobrego podręcznika już dawno dotkliwie odczuwali.

„Korespondencyjny kurs teatralny” nabyć można w Związku Teatrów Ludowych, Warszawa, ul. Tamka 1, cena zł. 8.— z przesyłką pocztową zł. 9.—.

Wezwanie do składek na budowę floty morskiej.

Dla skoordynowania działalności, dążących do utworzenia polskiej floty morskiej, stworzono Ustawą z dn. 16 lutego 1927 r. Komitet Floty Narodowej.

Komitet po dwuletniej pracy dał Państwu pierwszy statek morski „Dar Pomorza”.

Obecnie Komitet pracę swą rozwija w kierunku przysporzenia Państwu całego szeregu okrętów, jako darów poszczególnych miast, dzielnic, organizacji społecznych i zawodowych.

Wszystkie kwoty, zbierane na te cele, centralizują się w Głównym Komitecie Fl. Nar. w Warszawie, ul. Elektoralna 2 i wpłacane są przez ofiarodawców na konto Komitetu w P. K. O Nr. 30.

Nawiązując do ostatnich prowokacji niemieckich Komitet uważa, że społeczeństwo polskie winno wystąpić przeciwko nim nie tylko manifestacjami, ale — i to przedewszystkiem — z takim czynnym protestem, któryby był realnym dowodem naszego przywiązania do morza i naszej niezłomnej woli nieoddania ani skrawka wybrzeża.

Takim czynem będzie wzmożona ofiarność na budowę floty morskiej, o co Komitet gorąco prosi wszystkich obywateli.

Będzie to najlepszą odpowiedzią naszym sąsiadom.

Sekretarz Generalny Kom. Fl. Nar.

Gen. M. Zaruski.

Komunikat Floty Narodowej.

Akcja Komitetu Floty Narodowej zatacza coraz szersze kręgi. Społeczeństwo zdaje sobie sprawę, że na zakusy niemieckie winno odpowiedzieć czynnym protestem: wzmożoną ofiarnością na rozbudowę floty morskiej. Będzie to wymownym atutem dla Państwa.

To też poszczególne Ministerstwa wzywają podległe sobie Urzędy do poparcia działalności Komitetu Floty Narodowej, jako tej Instytucji, która na mocy Ustawy ma koordynować wszelkie w tej mierze wysiłki społeczeństwa.

Między innymi Pan Minister Robót Publicznych okólnikiem L. I. 1991/30 „uznając w całej pełni doniosłość” akcji podjętej przez Komitet dla najważniejszych interesów Państwa, prosi P.P. Dyrektorów Urzędów II Instancji o popieranie usiłowań Komitetu.

Pan Minister Komunikacji okólnikiem Nr. I/1/4559/30 „poleca działalność Komitetu szczególnej uwadze podległych Urzędów”.

Pan Minister Rolnictwa okólnik w 416 — O. Pr. „ze względu na doniosły cel oraz wybitne znaczenie zadań Komitetu Floty Narodowej ze stanowiska państwowego prosi o udzielenie Komitetowi poparcia w jego pracach i zamierzeniach”.

Ale nie tylko Władze Państwowe — szereg stowarzyszeń, organizacji, związków zawodowych bez różnicy zabarwienia politycznego występuje z gorącą inicjatywą współdziałania z Komitetem Floty Narodowej (Warszawa, ul. Elekoralna 2, P. K. O. Nr. 30).

Sprawa obrony naszego wybrzeża jest tak dziś aktualna, takiej wagi, że każdy obywatel poczuwać się winien do obowiązku popierania celów Komitetu Floty Narodowej.

Wszelkich informacji udziela się odwrotnie.

Sekretarz Generalny K. Fl. Nar.
(-) M. Zaruski, gen.

W SETNĄ ROCZNICĘ 1830 — 1930
jak urządzić

OBCHÓD LISTOPADOWY

Książka pod powyższym tytułem zawiera przemówienia, deklamację, obrazki sceniczne i pieśni wraz z nutami, potrzebne do urządzenia obchodu rocznicy listopadowej.

Cena egzemplarza włącznie z przesyłką pocztową wynosi 1 zł. 50 gr.

Wysyłkę uskutecznią tylko za poprzedniem wpłaceniem gotówki na konto czek. P. K. O. 201.485.

Drukarnia Mieszczańska T. A. Poznań, ul. Murna 2
(narożnik ul. Nowej 5) Telefon 3918

Prenumerata roczna zł. 6, półroczna zł. 3. Numer pojedynczy 60 gr.
Konto P.K.O. 30.617. Adres Redakcji i Administracji: Lublin, Kuratorjum Szkolne

DRUKARNIA PAŃSTWOWA LUBLIN.

Legz ghu. Wrasewskiego

Należność pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok II.

PAŃSTWOWE
GAZETNIK
Nr. 11 (23).
J. I. BRANZEWSKIEGO
w Białej-Podlaskiej

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LUBELSKIEGO

Lublin, Listopad 1930 r.

TREŚĆ.

Część urzędowa.

A. (Zarządzenia ogólne).

Pozycja.	Str.
128. Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 9 października 1930 r. Nr. I. R. 10667/30 w sprawie opłat stempowych od zobowiązań majątkowych, wiążących się z przygotowaniem do służby państwowej	281
129. Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 października 1930 r. Nr. I. R. - 10595/30 w sprawie zobowiązań Skarbu Państwa, wynikających z umów	282
130. Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 października 1930 r. Nr. I. R.-2381/30 w sprawie wprowadzenia księgi materiałowej i bibliotecznej gimnazjów do użytku innych szkół i władz	283
131. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 18.IX. 1930 r. Nr. O.-26004/30 do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i ochroniarskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursu Naucz. i Państwowego Pedagogjum w Lublinie w Okręgu w sprawie abstynenckiej Złotej Księgi	283
132. Odpis Okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 5 marca 1930 r. L. D. VII.-1543/29 do wszystkich władz centralnych w sprawie rachunkowego ujęcia sum, wypłaconych z kredytów bieżących na zaspokojenie wydatków, dotyczących ubiegłych okresów budżetowych	284
133. Pismo okólne Wydziału Zdrowia Publicznego z dnia 20 października 1930 r. L. 2200/3/Z. do Panów Starostów Powiatowych Województwa Lubelskiego w sprawie gruźlicy w orzeczeniach Komisji lekarskich dla spraw emerytalnych	286